

Τα δικαιώματά σας κοινωνικής ασφάλισης

στο Βέλγιο

Κοινωνική Ευρώπη

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Οι πληροφορίες που παρέχονται από τον παρόντα οδηγό έχουν συνταχθεί και επικαιροποιηθεί σε στενή συνεργασία με τους εθνικούς αντιπροσώπους του συστήματος αμοιβαίας πληροφόρησης για την κοινωνική προστασία (MISSOC). Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το δίκτυο MISSOC παρέχονται στη διεύθυνση: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=el&catId=815>

Ο παρών οδηγός παρέχει μια γενική περιγραφή του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης που εφαρμόζεται στις αντίστοιχες χώρες. Περισσότερες πληροφορίες παρέχονται μέσω άλλων δημοσιεύσεων του δικτύου MISSOC, οι οποίες διατίθενται μέσω του παραπάνω συνδέσμου. Μπορείτε επίσης να επικοινωνείτε με τις αρμόδιες αρχές και τα ιδρύματα που παρατίθενται στο παράρτημα I του παρόντος οδηγού.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και κάθε πρόσωπο που ενεργεί για λογαριασμό της δεν φέρουν καμία ευθύνη κατ' οιονδήποτε τρόπο για τη χρήση των πληροφοριών που περιέχονται στην παρούσα δημοσίευση.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Κεφάλαιο I: Εισαγωγή, οργάνωση και χρηματοδότηση	6
Εισαγωγή	6
Οργάνωση της κοινωνικής προστασίας	7
Χρηματοδότηση.....	8
Το δικαίωμά σας σε παροχές κοινωνικής ασφάλισης όταν μετακινείστε στην Ευρώπη.....	9
Κεφάλαιο II: Η υγειονομική περίθαλψη	10
Πότε δικαιούστε υγειονομική περίθαλψη;	10
Τι καλύπτεται;	10
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη;	12
Το δικαίωμά σας σε παροχές υγειονομικής περίθαλψης όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	12
Κεφάλαιο III: Παροχές ασθενείας σε χρήμα	13
Πότε δικαιούστε παροχές ασθενείας σε χρήμα;	13
Τι καλύπτεται;	13
Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές ασθενείας σε χρήμα;	13
Το δικαίωμά σας σε παροχές ασθενείας σε χρήμα όταν μετακινείστε στην Ευρώπη.....	14
Κεφάλαιο IV: Παροχές μητρότητας και πατρότητας	15
Πότε δικαιούστε παροχές μητρότητας και πατρότητας;	15
Τι καλύπτεται;	15
Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές μητρότητας και πατρότητας;.....	16
Το δικαίωμά σας σε παροχές μητρότητας και πατρότητας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	16
Κεφάλαιο V: Παροχές αναπηρίας	17
Πότε δικαιούστε παροχές αναπηρίας;	17
Τι καλύπτεται;	17
Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές αναπηρίας;	17
Το δικαίωμά σας σε παροχές αναπηρίας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη.....	17
Κεφάλαιο VI: Συντάξεις και παροχές γήρατος	19
Πότε δικαιούστε παροχές γήρατος;	19
Τι καλύπτεται;	19
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές γήρατος;.....	20
Το δικαίωμά σας σε παροχές γήρατος όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	20

Κεφάλαιο VII: Παροχές επιζώντων	22
Πότε δικαιούστε παροχή επιζώντος;	22
Τι καλύπτεται;	22
Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές επιζώντων;	23
Το δικαίωμά σας σε παροχές επιζώντων όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	23
Κεφάλαιο VIII: Παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες	25
Πότε δικαιούστε παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες;	25
Τι καλύπτεται;	25
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες;	27
Το δικαίωμά σας σε παροχές εργατικού ατυχήματος και επαγγελματικών ασθενειών όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	28
Κεφάλαιο IX: Οικογενειακά επιδόματα	29
Πότε δικαιούστε οικογενειακά επιδόματα;	29
Τι καλύπτεται;	30
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στα οικογενειακά επιδόματα;	31
Το δικαίωμά σας σε οικογενειακά επιδόματα όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	31
Κεφάλαιο X: Ανεργία	33
Πότε δικαιούστε παροχές ανεργίας;	33
Τι καλύπτεται;	34
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές ανεργίας;	36
Το δικαίωμά σας σε παροχές ανεργίας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	36
Κεφάλαιο XI: Ελάχιστοι πόροι διαβίωσης	37
Πότε δικαιούστε παροχές λόγω ελάχιστων πόρων διαβίωσης;	37
Τι καλύπτεται;	38
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στα επιδόματα λόγω ελάχιστων πόρων διαβίωσης;	39
Το δικαίωμά σας σε επιδόματα λόγω ελάχιστων πόρων διαβίωσης όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	39
Κεφάλαιο XII: Μακροχρόνια περίθαλψη	41
Πότε δικαιούστε μακροχρόνια περίθαλψη;	41
Τι καλύπτεται;	42
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στη μακροχρόνια περίθαλψη;	42
Το δικαίωμά σας σε μακροχρόνια περίθαλψη όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	43

Παράρτημα I: Χρήσιμες διευθύνσεις και χρήσιμοι δικτυακοί τόποι.....	44
Παράρτημα II: Ειδικές μη ανταποδοτικού χαρακτήρα παροχές σε χρήμα.....	50

Κεφάλαιο I: Εισαγωγή, οργάνωση και χρηματοδότηση

Εισαγωγή

Το βελγικό καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης για τους μισθωτούς περιλαμβάνει τους ακόλουθους κλάδους:

- Παροχές ασθένειας και μητρότητας
- παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες
- επιδόματα θανάτου
- παροχές θανάτου
- παροχές γήρατος και επιζώντων
- παροχές ανεργίας
- οικογενειακά επιδόματα.

Παρόμοιες διατάξεις ισχύουν και για τους αυτοαπασχολούμενους. Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με τους φορείς που αναφέρονται στο [Παράρτημα I](#).

Πώς γίνεται η εγγραφή στην κοινωνική ασφάλιση;

Μόλις αρχίσετε να εργάζεσθε ως μισθωτός στο Βέλγιο, ο εργοδότης σας πρέπει να προβεί στις αναγκαίες ενέργειες προκειμένου να σας εγγράψει στην κοινωνική ασφάλιση. Δεν χρειάζεται να παρουσιασθείτε σε κανέναν οργανισμό.

Η μόνη εξαιρεση στον κανόνα αυτό αφορά την ασφάλιση «ιατρικής περίθαλψης και επιδομάτων». Προκειμένου να καλύπτεστε κατά των κινδύνων αυτών, πρέπει να εγγραφείτε σε ένα ταμείο αλληλασφάλισης (*mutualité/ziekenfonds*) της επιλογής σας ή να εγγραφείτε σε περιφερειακό γραφείο του Επικουρικού ταμείου ασφάλισης ασθενείας-αναπηρίας (*Caisse auxiliaire d'assurance maladie-invalidité/Hulpkas voor ziekte- en invaliditeitsverzekering – CAAMI/HZIV*). Στο Βέλγιο, τα ταμεία αλληλασφάλισης είναι συνενωμένα με τις χριστιανικές, σοσιαλιστικές, ουδέτερες, ελεύθερες και φιλελεύθερες εθνικές ενώσεις των ταμείων αλληλασφάλισης.

Μπορείτε να αλλάξετε οργανισμό ασφάλισης την πρώτη ημέρα κάθε ημερολογιακού τριμήνου. Ωστόσο, ο νέος οργανισμός στον οποίο θέλετε να υπαχθείτε μπορεί να ανπιταχθεί στην αλλαγή αυτή, ιδίως εάν είστε εγγεγραμμένος για διάστημα κάτω των 12 μηνών. Ο νέος οργανισμός ασφάλισής σας θα σας παράσχει όλες τις σχετικές πληροφορίες.

Στη συνέχεια της παρουσίασης, τα ταμεία αλληλασφάλισης και τα περιφερειακά γραφεία του Επικουρικού ταμείου θα ονομάζονται «ταμεία ασθενείας». Τα ταμεία αλληλασφάλισης είναι μη κερδοσκοπικές ενώσεις προσώπων οι οποίες αποσκοπούν στην προαγωγή της σωματικής, ψυχολογικής και κοινωνικής ευημερίας. Το Επικουρικό ταμείο ασφάλισης ασθενείας και αναπηρίας είναι ένας δημόσιος οργανισμός κοινωνικής ασφάλισης.

Προσφυγές

Εάν διαφωνείτε με την απόφαση ενός οργανισμού κοινωνικής ασφάλισης, μπορείτε να υποβάλετε αξίωση εντός προθεσμίας 3 μηνών από την ημερομηνία κοινοποίησης της εν λόγω απόφασης. Εάν διαμένετε στο Βέλγιο, πρέπει να αποστείλετε την εν λόγω αξίωση με συστημένη επιστολή ή να την καταθέσετε στη γραμματεία του εργατικού δικαστηρίου (*greffe du tribunal du travail, griffie van de arbeidsrechtbank*) της δικαστικής περιφέρειας του τόπου διαμονής σας ή να παρουσιασθείτε προσωπικά στη γραμματεία.

Εάν διαμένετε στο εξωτερικό, θα την αποστείλετε στο εργατικό δικαστήριο της δικαστικής περιφέρειας της τελευταίας κατοικίας ή του τελευταίου τόπου διαμονής σας στο Βέλγιο ή στο εργατικό δικαστήριο της δικαστικής περιφέρειας του τόπου της τελευταίας εργασίας σας στο Βέλγιο, εάν δεν είχατε ποτέ κατοικία ή τόπο διαμονής στο Βέλγιο.

Οργάνωση της κοινωνικής προστασίας

Η κοινωνική ασφάλιση αποτελεί ομοσπονδιακή υπόθεση και υπόκειται στην αρμοδιότητα του υπουργού Κοινωνικών Υποθέσεων (Ministre des Affaires sociales), του υπουργού Απασχόλησης (Ministre de l'Emploi), του υπουργού Δημόσιας Διοίκησης (Ministre de la Fonction publique), του υπουργού Συντάξεων και Μεγάλων πόλεων (Ministre des Pensions et des Grandes villes), του αρμόδιου υπουργού για ζητήματα που αφορούν τις μεσαίες κοινωνικές τάξεις (Ministre des Classes moyennes), του υφυπουργού Κοινωνικών Υποθέσεων που είναι αρμόδιος για τα άτομα με αναπηρία (Secrétaire d'Etat aux Affaires sociales chargé des personnes handicapées) και του υφυπουργού κοινωνικής ένταξης και καταπολέμησης της φτώχειας (Secrétaire d'Etat à l'Intégration sociale et à la Lutte contre la Pauvreté).

Ο εθνικός οργανισμός κοινωνικής ασφάλισης (*Office national de Sécurité sociale/Rijksdienst voor Sociale Zekerheid - ONSS/RSZ*) είναι ένας δημόσιος οργανισμός κοινωνικής ασφάλισης επιφορτισμένος με την εισπραξη των εισφορών (με εξαίρεση τα εργατικά ατυχήματα) και την κατανομή των κονδυλίων μεταξύ των κεντρικών φορέων που είναι αρμόδιοι για τη διοίκηση των διαφόρων κλάδων κοινωνικής ασφάλισης, μέσω της λεγόμενης «συνολικής διαχείρισης».

Ασθένεια, μητρότητα, αναπηρία

Οι παροχές ασθένειας, μητρότητας και αναπηρίας τελούν υπό τη διαχείριση του Εθνικού ιδρύματος ασφάλισης ασθένειας και αναπηρίας (*Institut national d'assurance maladie-invalidité/Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering -INAMI/RIZIV*), κύρια αποστολή του οποίου είναι η κατανομή των οικονομικών πόρων μεταξύ των διαφόρων ταμείων ασφάλισης που είναι αρμόδια για τις παροχές (ταμεία αλληλασφάλισης, τα οποία συνδέονται με μία από τις πέντε εθνικές ενώσεις, τα περιφερειακά παραρτήματα του Επικουρικού ταμείου ασφάλισης ασθένειας και αναπηρίας ή το Ταμείο ασφάλισης ασθένειας της βελγικής σιδηροδρομικής εταιρείας χαρτοφυλακίου SNCB-Holding). Οι εργαζόμενοι επιλέγουν ελεύθερα ταμείο ασφάλισης, με εξαίρεση τους εργαζομένους της εθνικής σιδηροδρομικής εταιρείας Βελγίου.

Συντάξεις γήρατος και επιζώντων

Οι συντάξεις γήρατος και επιζώντων χορηγούνται από τον εθνικό οργανισμό συντάξεων (*Office national des pensions/Rijksdienst voor Pensioenen - ONP/RVP*), ο οποίος είναι αρμόδιος για τον υπολογισμό και την καταβολή τους. Η αίτηση σύνταξης υποβάλλεται μέσω της τοπικής αρχής αυτοδιοίκησης της πόλης στην οποία διαμένει ο αιτών.

Εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες.

Τα εργατικά ατυχήματα τελούν υπό τη διαχείριση του Ταμείου εργατικών ατυχημάτων (*Fonds des accidents du travail/Fonds voor Arbeidsongevallen - FAT/FAO*), κύρια αποστολή του οποίου είναι η χορήγηση παροχών ως αποζημίωση σε ναυτικούς και εργαζομένους οι εργοδότες των οποίων δεν αντεπεξέρχονται στις υποχρεώσεις τους. Το Ταμείο εργατικών ατυχημάτων διενεργεί τεχνικό και ιατρικό έλεγχο και επικυρώνει τη συμφωνία διευθέτησης του εργατικού ατυχήματος μεταξύ του θύματος και του ταμείου ασφάλισης. Οι εργοδότες υποχρεούνται να συνάπτουν ασφάλιση κατά των εργατικών ατυχημάτων με αναγνωρισμένο ταμείο ασφάλισης ή με ενιαίο ταμείο ασφάλισης για την προστασία των εργαζομένων τους.

Το Ταμείο ασφάλισης επαγγελματικών ασθενειών (*Fonds des maladies professionnelles/Fonds voor de Beroepsziekten - FMP/FBZ*) είναι ένας δημόσιος φορέας κοινωνικής ασφάλισης εξολοκλήρου αρμόδιος για τη διαχείριση της ασφάλισης κατά των επαγγελματικών ασθενειών. Το Ταμείο εφαρμόζει επίσης τις νομοθετικές ρυθμίσεις στον τομέα της πρόληψης. Ο εν λόγω φορέας περιλαμβάνει επίσης τα Ταμεία ασφάλισης κατά των ασθενειών που οφείλονται στον αμιάντο, για την καταβολή αποζημιώσεων σε θύματα αμιάντου.

Οικογενειακά επιδόματα

Η εφαρμογή της νομοθεσίας αποτελεί αρμοδιότητα τόσο του Εθνικού οργανισμού οικογενειακών επιδομάτων μισθωτών (*Office national d'allocations familiales pour travailleurs salariés/Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers - ONAFTS/RKW*) και των ειδικών Ταμείων οικογενειακών επιδομάτων, όσο και των ανεξάρτητων Ταμείων αποζημιώσεων. Κύρια αποστολή του Εθνικού οργανισμού οικογενειακών επιδομάτων μισθωτών είναι η κατανομή των οικονομικών πόρων μεταξύ των ταμείων αποζημιώσεων καθώς και η χορήγηση αποζημιώσεων σε εργοδότες που είναι ασφαλισμένοι στον Οργανισμό. Επιπροσθέτως, ο Οργανισμός είναι επιφορτισμένος με την εποπτεία των ταμείων αποζημιώσεων. Για ορισμένα επαγγέλματα έχουν δημιουργηθεί ειδικά ταμεία (δημόσια), στα οποία πρέπει να εγγράφονται οι εργοδότες που ανήκουν σε αυτά τα επαγγέλματα. Τα ανεξάρτητα ταμεία αποζημιώσεων έχουν συσταθεί με πρωτοβουλία των εργοδοτών και τελούν υπό τη διαχείρισή τους. Εγκρίνονται από τον Βασιλιά και είναι αρμόδια μόνο για τη χορήγηση των επιδομάτων που προβλέπει ο νόμος.

Ανεργία

Οι παροχές ανεργίας τελούν υπό τη διαχείριση του Εθνικού οργανισμού για την απασχόληση (*Office national de l'emploi/Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening - ONEM/RVA*) και των περιφερειακών υπηρεσιών του, οι οποίες αποφασίζουν σχετικά με τα δικαιώματα του εκάστοτε προσώπου. Οι παροχές ανεργίας καταβάλλονται είτε από την αναγνωρισμένη συνδικαλιστική οργάνωση στην οποία ανήκει ο εργαζόμενος είτε από το επικουρικό ταμείο καταβολής παροχών ανεργίας (*Caisse auxiliaire de paiement des allocations de chômage/Hulpkas voor werkloosheidsuitkeringen - CAPAC/HVW*) στο οποίο υποβλήθηκε η αίτηση.

Βλ. επίσης: Παράρτημα I: στοιχεία χρήσιμες διευθύνσεις και χρήσιμοι δικτυακοί τόποι

Χρηματοδότηση

Οι περισσότεροι κλάδοι κοινωνικής ασφάλισης χρηματοδοτούνται μέσω της «συνολικής οικονομικής διαχείρισης» (*gestion globale*), δηλαδή ένα μέρος των συνολικών εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, των συνολικών κρατικών επιδοτήσεων και της εναλλακτικής χρηματοδότησης (ΦΠΑ) κατανέμεται μεταξύ των κλάδων ασφάλισης ανάλογα με τις ταμειακές ανάγκες του κάθε κλάδου.

Θα πρέπει να καταβάλλετε εισφορά κοινωνικής ασφάλισης, το ύψος της οποίας θα ανέρχεται σε καθορισμένο ποσοστό του μισθού σας. Η εισφορά θα παρακρατείται από τον μισθό σας από τον εργοδότη σας, ο οποίος θα την καταβάλλει στον εθνικό οργανισμό κοινωνικής ασφάλισης (*Office national de sécurité sociale/Rijksdienst voor sociale zekerheid - ONSS/RSZ*). Η μόνη εισφορά που πρέπει ενδεχομένως να καταβάλετε οι ίδιοι είναι εκείνη που μπορεί να σας ζητήσει το ταμείο αλληλασφάλισης σε αντάλλαγμα για ορισμένες παροχές συμπληρωματικής ασφάλισης. Δεν οφείλετε καμία συμπληρωματική εισφορά εάν εγγραφείτε στο Επικουρικό ταμείο ασφάλισης ασθένειας-αναπηρίας (*Caisse auxiliaire d'assurance maladie-invalidité/Hulpkas voor ziekte- en invaliditeitsverzekering - CAAMI/HZIV*), καθώς αυτό εμπίπτει στην υποχρεωτική ασφάλιση.

Η βασική ασφαλιστική εισφορά που καταβάλλουν οι εργοδότες και οι εργαζόμενοι είναι της τάξης του 37,84 %. Επιπλέον, καταβάλλεται εισφορά «μισθολογικής συγκράτησης», το ύψος της οποίας ενδέχεται να ποικίλλει. Τα καθεστώτα ασφάλισης ασθενείας και μητρότητας, αναπηρίας, γήρατος και επιζώντων και ανεργίας, χρηματοδοτούνται επίσης μέσω των ειδικών εισφορών.

Τα εργατικά ατυχήματα καλύπτονται από εισφορές ασφάλισης που καταβάλλονται από τους εργοδότες.

Το δικαίωμά σας σε παροχές κοινωνικής ασφάλισης όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης στην Ευρώπη διαφέρουν από χώρα σε χώρα, γι' αυτό και οι σχετικές διατάξεις της ΕΕ αποσκοπούν στον καλύτερο συντονισμό τους. Είναι σημαντικό να υπάρχουν κοινοί κανόνες που διασφαλίζουν την πρόσβαση στις κοινωνικές παροχές ώστε να μη ζημιώνονται οι ευρωπαίοι εργαζόμενοι και άλλοι ασφαλισμένοι όταν ασκούν το δικαίωμά τους για ελεύθερη κυκλοφορία εντός της ΕΕ. Οι κανόνες αυτοί βασίζονται σε τέσσερις αρχές.

- Όταν μετακινείστε εντός της Ευρώπης, είστε πάντα ασφαλισμένος με βάση τη νομοθεσία ενός και μόνο κράτους μέλους: κατά κανόνα, εάν είστε εργαζόμενος, η χώρα αυτή θα είναι η χώρα στην οποία εργάζεστε, εάν δεν εργάζεστε, θα είναι η χώρα στην οποία διαμένετε.
- Η αρχή της ίσης μεταχείρισης διασφαλίζει ότι έχετε τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις με τους πολίτες της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένος.
- Όταν είναι απαραίτητο, περίοδοι ασφάλισης που κατοχυρώνονται σε άλλες χώρες της ΕΕ μπορούν να λαμβάνονται υπόψη για τη χορήγηση κάποιου επιδόματος.
- Οι παροχές σε χρήμα μπορούν να «εξάγονται», εάν ζείτε σε χώρα διαφορετική από εκείνη στην οποία είστε ασφαλισμένος.

Μπορείτε να επικαλείστε τις διατάξεις της ΕΕ για τον συντονισμό της κοινωνικής ασφάλισης στα 27 κράτη μέλη, τη Νορβηγία, την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν (ΕΟΧ) και την Ελβετία (31 χώρες συνολικά).

Ορισμένες γενικές πληροφορίες σχετικά με τις διατάξεις της ΕΕ παρέχονται στο τέλος κάθε κεφαλαίου. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων κοινωνικής ασφάλισης για όσους μετακινούνται ή ταξιδεύουν στην ΕΕ, την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία διατίθενται στη διεύθυνση: <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

Κεφάλαιο II: Η υγειονομική περίθαλψη

Πότε δικαιούστε υγειονομική περίθαλψη;

Το σύστημα ασφάλισης ασθένειας καλύπτει όλους όσους κατοικούν στο Βέλγιο. Επί του παρόντος, η ασφάλιση ιατρικής περίθαλψης καλύπτει το σύνολο του πληθυσμού που διαμένει νόμιμα στο έδαφος του Βελγίου και, συγκεκριμένα, τους εργαζομένους, τους ανέργους, τους συνταξιούχους, τους αυτοαπασχολούμενους, το προσωπικό του δημόσιου τομέα, τους αναπήρους, τα άτομα με ειδικές ανάγκες, τους οικιακούς εργαζόμενους, τους σπουδαστές, τα πρόσωπα που είναι εγγεγραμμένα στο μητρώο φυσικών προσώπων καθώς και τα εξαρτώμενα από αυτούς πρόσωπα.

Για να δικαιούστε υγειονομική περίθαλψη πρέπει:

- - να έχετε εγγραφεί σε ένα ταμείο ασθένειας ·
- - οι εισφορές σας δεν πρέπει να είναι κατώτερες από το ελάχιστο καθορισμένο ποσό ·

Στα εξαρτώμενα άτομα-δικαιούχους περιλαμβάνονται ο/η σύζυγος, ο/η συμβίος/α, τα παιδιά ηλικίας έως 25 ετών (έξι κατηγορίες) και ανιόντες συγγενείς (σε ορισμένες περιπτώσεις οι γονείς του θανόντα) το επαγγελματικό ή αντισταθμιστικό εισόδημα των οποίων είναι κατώτερο των 2.221,08 ευρώ ανά τρίμηνο.

Τι καλύπτεται;

Οι παροχές που αφορούν προληπτική και θεραπευτική περίθαλψη υπόκεινται σε επιστροφές σύμφωνα με κλίμακες που καθορίζονται βάσει κανονισμού.

Ιατρική και οδοντιατρική περίθαλψη

Καταρχήν, το ταμείο ασθένειας αποζημιώνει από 60 έως 75 % των αμοιβών που καταβάλλονται για παροχές υγειονομικής περίθαλψης, όπως οι επισκέψεις σε γενικούς και ειδικούς ιατρούς.

Η οδοντιατρική περίθαλψη καλύπτει θεραπείες πρόληψης και συντήρησης, εξαγωγές, οδοντικές προθέσεις και ορθοδοντική περίθαλψη. Προβλέπεται επιστροφή δαπανών για θεραπείες, τεχνητές οδοντοστοιχίες κ.λπ.

Φάρμακα

Όσον αφορά τα φαρμακευτικά προϊόντα που αγοράζετε βάσει ιατρικής συνταγής, οφείλετε να καταβάλετε ένα ποσό ανά συνταγή. Το ποσό αυτό διαφέρει ανάλογα με το συνταγογραφούμενο φάρμακο. Το μέρος του κόστους των φαρμάκων που επιστρέφεται από το ταμείο ασθένειας διαφέρει ανάλογα με την κατηγορία στην οποία υπάγονται τα φάρμακα (A, B, C, Cs, Cx ή γαληνικό σκεύασμα εκτός φαρμακοποιίας). Κανονικά, πληρώνετε στον φαρμακοποιό που εκτελεί τη συνταγή μόνον το μέρος της τιμής που δεν επιστρέφεται από το ταμείο ασθένειας, εφόσον βεβαίως διαθέτετε ιατρική συνταγή.

Το ύψος της συμμετοχής των ασθενών στη φαρμακευτική κάλυψη στα γενικά νοσοκομεία ανέρχεται σε 0,62 ευρώ ημερησίως. Όσον αφορά την επιστροφή του κόστους σκευασμάτων από φαρμακείο, η μέγιστη συμμετοχή ορίζεται σε 1,10 ευρώ ή 2,20 ευρώ ανά ασφαλισμένο. Η εν λόγω επιβάρυνση μειώνεται για όσους επωφελούνται από καθεστώς προτιμησιακών ρυθμίσεων.

Νοσοκομειακή περίθαλψη

Κατά την εισαγωγή σας στο νοσοκομείο, πρέπει να καταβάλετε μια κατ' αποκοπή προκαταβολή. Στη συνέχεια, θα σας ζητηθεί ένα κατ' αποκοπή ποσό για κάθε ημέρα παραμονής στο νοσοκομείο (14,43 ευρώ ανά ημέρα). Θα πρέπει επίσης να καταβάλετε ένα κατ' αποκοπή ημερήσιο ποσό για τα φάρμακα που θα χρησιμοποιήσετε κατά την παραμονή σας στο νοσοκομείο.

Σε περίπτωση νοσηλείας σε κέντρο ψυχιατρικής φροντίδας για διάστημα μεγαλύτερο των πέντε ετών, ο ασφαλισμένος καταβάλλει εισφορά ύψους 24,04 ευρώ ημερησίως. Προβλέπεται η καταβολή καθορισμένης συμμετοχής από το ταμείο ασφάλισης για εγκεκριμένους οίκους ευγηρίας, άσυλα, γηροκομεία, κέντρα ψυχιατρικής φροντίδας και κέντρα ημερήσιας φροντίδας. Το μέγιστο ποσό ανέρχεται στα 41,70 ευρώ.

Το ύψος της συμμετοχής μειώνεται για τα εξαρτώμενα παιδιά δικαιούχων γενικών παροχών, όσους επωφελούνται από καθεστώς προτιμησιακών ρυθμίσεων και τους άνεργους που έχουν συμπληρώσει 12 μήνες ανεργίας ως άγαμοι ή με εξαρτώμενα πρόσωπα, καθώς και για τα εξαρτώμενα από αυτούς πρόσωπα.

Φυσιοθεραπεία και νοσηλευτική φροντίδα

Τα έξοδα φυσιοθεραπείας επιστρέφονται μόνον εάν η θεραπεία υποδείχθηκε από ιατρό. Κατά κανόνα, η επιστροφή από το ταμείο ασθενείας των αμοιβών του φυσιοθεραπευτή ανέρχεται σε μέγιστο ποσοστό 60 %.

Το ταμείο ασθενείας καλύπτει το 75 % των αμοιβών για νοσηλευτική φροντίδα για τους δικαιούχους που δεν υπάγονται σε καθεστώς προτιμησιακών ρυθμίσεων όταν απευθύνονται σε μη συμβεβλημένο πάροχο περίθαλψης.

Προθέσεις, γυαλιά οράσεως, βοηθήματα ακοής

Η πλήρης ή μερική επιστροφή των εξόδων, αναλόγως της παροχής και του δικαιούχου, καθορίζεται με συμφωνία.

Άλλες παροχές

Προβλέπεται η δυνατότητα χορήγησης άλλων παροχών βάσει των κανονισμών του εκάστοτε ταμείου ασφάλισης.

Για ορισμένες δαπανηρές θεραπείες που δεν περιλαμβάνονται στον επίσημο κατάλογο υπηρεσιών για τις οποίες προβλέπεται επιστροφή δαπανών, καταβάλλεται κατ' αποκοπή συμμετοχή από ένα ειδικό ταμείο αλληλεγγύης του εθνικού οργανισμού ασφάλισης ασθενείας και αναπηρίας (*Institut National d'Assurance Maladie-Invalidité/Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering - INAMI/RIZIV*).

Αύξηση των επιστροφών

Ορισμένοι ασφαλισμένοι, καθώς και τα εξαρτώμενα από αυτούς πρόσωπα, μπορεί να δικαιούνται αυξημένη συμμετοχή του ταμείου ασθενείας τους, λόγω της οικονομικής τους κατάστασης. Πρόκειται για τους συνταξιούχους, τους χήρους, τους ορφανούς, τους αναπήρους, τους δικαιούχους επιδομάτων για άτομα με ειδικές ανάγκες, τους δικαιούχους παροχών κοινωνικής πρόνοιας κ.λπ.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη;

Ιατρική και οδοντιατρική περίθαλψη

Κατά κανόνα, μπορείτε να απευθυνθείτε άμεσα στον πάροχο περίθαλψης της επιλογής σας, στον οποίο θα καταβάλετε την αμοιβή του. Ο ιατρός μπορεί να είναι μέλος του

ιατρικού συλλόγου (*Ordre des médecins/Orde der geneesheren*) και εγκεκριμένος από το υπουργείο Δημόσιας Υγείας (*Ministre de la Santé publique/Minister van Volksgezondheid*). Ωστόσο, υπάρχει δυνατότητα ελεύθερης επιλογής ιατρού καθώς και ειδικών ιατρών.

Η επιστροφή θα πραγματοποιηθεί στη συνέχεια με την προσκόμιση της βεβαίωσης περίθαλψης που θα σας χορηγήσει ο ιατρός ή ο οδοντίατρός σας. Εάν απευθυνθείτε σε έναν πάροχο περίθαλψης (ιατρό ή οδοντίατρο), ο οποίος δεν δεσμεύεται να τηρήσει τις κανονιστικές κλίμακες (μη συμβεβλημένος πάροχος), θα αναλάβετε ο ίδιος το μέρος της αμοιβής που υπερβαίνει την καθορισμένη κλίμακα. Κατόπιν αιτήματός σας, το ταμείο ασθενείας σας θα σας υποδείξει τους παρόχους περίθαλψης, οι οποίοι εφαρμόζουν τις καθορισμένες κλίμακες.

Φάρμακα

Κανονικά, πληρώνετε στον φαρμακοποιό που εκτελεί τη συνταγή μόνον το μέρος της τιμής που δεν επιστρέφεται από το ταμείο ασθενείας.

Νοσοκομειακή περίθαλψη

Εάν πρέπει να εισαχθείτε σε νοσοκομείο, πρέπει πρώτα να απευθυνθείτε στο ταμείο ασθενείας σας, το οποίο θα σας υποδείξει ειδικότερα πώς θα εξασφαλίσετε τη νοσοκομειακή περίθαλψη. Η διαδικασία αυτή δεν είναι απαραίτητο να τηρηθεί στις περιπτώσεις επείγουσας νοσηλείας.

Το δικαίωμά σας σε παροχές υγειονομικής περίθαλψης όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Εάν διαμένετε προσωρινά ή μόνιμα σε άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία, μπορείτε, τόσο εσείς όσο και η οικογένειά σας, να χρησιμοποιείτε τις υπηρεσίες δημόσιας υγειονομικής περίθαλψης που παρέχονται εκεί. Αυτό δεν σημαίνει απαραίτητα ότι η περίθαλψη θα είναι δωρεάν, πράγμα το οποίο εξαρτάται από τη νομοθεσία της κάθε χώρας.

Εάν προγραμματίζετε προσωρινή παραμονή (διακοπές, επαγγελματικό ταξίδι κ.λπ.) σε άλλη χώρα της ΕΕ ή στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία, προμηθευτείτε την ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης ασθενείας (EHIC) προτού αναχωρήσετε. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την κάρτα EHIC και πώς να την αποκτήσετε παρέχονται στη διεύθυνση: <http://ehic.europa.eu>.

Εάν προγραμματίζετε να εγκατασταθείτε μόνιμα σε άλλη χώρα της ΕΕ, περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματά σας σε παροχές υγειονομικής περίθαλψης παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

Κεφάλαιο III: Παροχές ασθενείας σε χρήμα

Πότε δικαιούστε παροχές ασθενείας σε χρήμα;

Όλοι οι εργαζόμενοι που έχουν συνάψει σύμβαση εργασίας και οι εξομοιούμενες κατηγορίες δικαιούνται παροχές ασθενείας, εφόσον:

- είναι εγγεγραμμένοι σε ταμείο ασθενείας και αποδεικνύουν ότι έχουν καταβάλει ελάχιστες εισφορές
- έχουν εργασθεί επί 120 ημέρες στο διάστημα των 6 μηνών που προηγείται της ημερομηνίας απόκτησης του δικαιώματος στα επιδόματα. Ορισμένες περιόδους αργίας, για παράδειγμα λόγω ασθενείας, άδειας μετ' αποδοχών κ.λπ., εξομοιώνονται με περιόδους εργασίας
- έχει αναγνωρισθεί η ανικανότητά τους για εργασία.

Παρόμοιες διατάξεις ισχύουν και για τους αυτοαπασχολούμενους. Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με τους φορείς που αναφέρονται στο [Παράρτημα I](#). Μπορείτε επίσης να ανατρέχετε στο παράρτημα του δικτύου MISSOC σχετικά με την κοινωνική ασφάλιση των αυτοαπασχολούμενων.

Τι καλύπτεται;

Κατά την πρώτη περίοδο, οι παροχές καταβάλλονται από τον εργοδότη.

- οι υπάλληλοι λαμβάνουν παροχές που αντιστοιχούν στο 100 % των αποδοχών τους για διάστημα ενός μηνός·
- οι εργάτες λαμβάνουν παροχές που αντιστοιχούν στο 100 % των αποδοχών (εντός του πρώτου επταήμερου ανικανότητας), στο 60 % των αποδοχών τους (από την όγδοη έως και τη δέκατη τέταρτη ημέρα ανικανότητας) ή ένα συμπληρωματικό επίδομα.

Η εγγυημένη αποζημίωση ξεκινάει όταν η περίοδος καταβολής του εγγυημένου μισθού λήγει. Συνεπώς, αρχίζει μετά το πέρας δύο εβδομάδων ανικανότητας για τους εργάτες και ενός μηνός ανικανότητας για τους υπαλλήλους.

Το αντισταθμιστικό επίδομα τοκετού ανέρχεται σε 60 % των αποδοχών. Ως ανώτατο όριο για την αποζημίωση ορίζεται το ποσό των 124,0057 ευρώ ημερησίως εάν η ανικανότητα επήλθε μετά την 1η Ιανουαρίου 2011.

Εάν μετά την παρέλευση ενός έτους παραμένετε ανίκανος για εργασία, δικαιούστε επίδομα αναπηρίας (*indemnité d'invalidité/invaliditeitsuitkering*). Βλ. [Κεφάλαιο V: Επίδοματα αναπηρίας](#).

Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές ασθενείας σε χρήμα;

Εάν δεν μπορείτε να εργασθείτε λόγω ασθενείας, πρέπει να αποστείλετε στον ιατρό ελεγκτή του ταμείου ασθενείας σας την ιατρική βεβαίωση που κατάρτισε ο θεράπων ιατρός σας εντός 2 ημερών από την έναρξη της ανικανότητάς σας για εργασία. Εάν την αποστείλετε αργότερα, δικαιούστε τα επιδόματα μόνον από την ημερομηνία αυτή.

Ο ιατρός ελεγκτής του ταμείου ασθενείας εκτιμά τη διάρκεια της ασθένειάς σας. Μπορεί να σας καλέσει ανά πάσα στιγμή για επαναληπτικό έλεγχο.

Το δικαίωμά σας σε παροχές ασθενείας σε χρήμα όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Κατά κανόνα, οι παροχές ασθενείας σε χρήμα (δηλαδή παροχές που συνήθως αντικαθιστούν το εισόδημα που διακόπτεται λόγω ασθενείας) καταβάλλονται σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένοι, ανεξάρτητα από τον τόπο της προσωρινής ή μόνιμης κατοικίας σας.*

Όταν εγκαθίσταστε σε άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία και την Ελβετία, κάθε φορά που πρέπει να πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις ώστε να δικαιούστε παροχή ασθενείας, ο αρμόδιος φορέας (δηλαδή ο φορέας της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένοι) πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις περιόδους ασφάλισης, διαμονής ή απασχόλησης που έχετε συμπληρώσει βάσει της νομοθεσίας της σχετικής από τις προαναφερθείσες χώρες. Διασφαλίζεται έτσι ότι οι εργαζόμενοι δεν χάνουν την κάλυψη της ασφάλισης ασθενείας όταν αλλάζουν εργασία ή εγκαθίστανται σε άλλο κράτος.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο IV: Παροχές μητρότητας και πατρότητας

Πότε δικαιούστε παροχές μητρότητας και πατρότητας;

Όλες οι εργαζόμενες γυναίκες που έχουν συνάψει σύμβαση εργασίας και οι εξομοιούμενες κατηγορίες δικαιούνται παροχές μητρότητας (*indemnité de maternité/moederschapsuitkering*). Σημειώτεον ότι για να δικαιούστε παροχές μητρότητας δεν είναι απαραίτητο να εργάζεστε: οι άνεργες και οι ανάπηρες γυναίκες καλύπτονται εξίσου.

Για να δικαιούστε παροχές σε είδος θα πρέπει να έχετε καταβάλει ελάχιστες εισφορές (κατά το τρέχον ή το προηγούμενο έτος). Το ύψος των ελάχιστων εισφορών το 2010 ανέρχεται σε 4.162,47 ευρώ (για γυναίκες έως 21 ετών) και σε 5.549,96 ευρώ (για γυναίκες άνω των 21 ετών). Απαιτείται επίσης ελάχιστη περίοδος έξι μηνών με 120 ημέρες εργασίας ή εξομοιούμενες περιόδους.

Για τη χορήγηση παροχής μητρότητας, πρέπει επίσης να έχετε καταβάλει εισφορές έξι μηνών.

Παρόμοιες διατάξεις ισχύουν και για τους αυτοαπασχολούμενους. Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με τους φορείς που αναφέρονται στο [Παράρτημα I](#). Μπορείτε επίσης να ανατρέχετε στο παράρτημα του δικτύου MISSOC σχετικά με την κοινωνική ασφάλιση των αυτοαπασχολούμενων.

Τι καλύπτεται;

Οι έγκυοι δικαιούνται άδεια μητρότητας διάρκειας 15 εβδομάδων. Η διάρκεια παρατείνεται σε 17 εβδομάδες σε περίπτωση πολλαπλού τοκετού.

Η προγεννητική άδεια που πρέπει να ζητήσει η ενδιαφερόμενη ξεκινά το νωρίτερο 6 εβδομάδες πριν από την πιθανή ημερομηνία τοκετού, ή 8 εβδομάδες, εάν προβλέπεται πολλαπλός τοκετός. Από τις 6 (ή 8) αυτές εβδομάδες, έως 5 (ή 7) εβδομάδες μπορούν να ληφθούν, κατ' επιλογή, πριν από ή μετά τον τοκετό. Η χορήγηση άδειας κατά την εβδομάδα που προηγείται του τοκετού είναι υποχρεωτική. Το υπόλοιπο της προαιρετικής άδειας κυήσεως που δεν λήφθηκε προ του τοκετού μπορεί να ληφθεί μετά την άδεια λοχείας ή κατά τον χρόνο επιστροφής του παιδιού στο σπίτι μετά από παρατεταμένη νοσηλεία.

Η μεταγεννητική άδεια χορηγείται για διάστημα 9 εβδομάδων από τον τοκετό.

Το ύψος των παροχών μητρότητας υπολογίζεται ως ακολούθως:

- για τις μισθωτές, 82 % του μισθού χωρίς ανώτατο όριο κατά τις 30 πρώτες ημέρες και 75 % του μισθού με ανώτατο όριο από την τριακοστή πρώτη ημέρα ή σε περίπτωση παράτασης της περιόδου·
- για τις άνεργες γυναίκες, το ποσό του βασικού επιδόματος κατά τις 30 πρώτες ημέρες ανέρχεται σε 60% του απολεσθέντος μισθού. Το ύψος του βασικού επιδόματος ισούται με το ύψος της παροχής ανεργίας την οποία θα δικαιούτο η εργαζόμενη εάν δεν διένυε περίοδο προστασίας της μητρότητας. Επίσης, προβλέπεται η δυνατότητα διεκδίκησης επιπρόσθετου επιδόματος της τάξης του 19,5 % του υποκείμενου σε μέγιστο όριο απολεσθέντος μισθού. Από την τριακοστή πρώτη ημέρα, το επιπρόσθετο επίδομα ισούται με το 15 % του υποκείμενου σε ανώτατο όριο απολεσθέντος μισθού.

- οι ανάπηρες γυναίκες, δικαιούνται κατά τις 30 πρώτες ημέρες 79,5 % του μισθού με ανώτατο όριο 98,58 ευρώ και, από την τριακοστή πρώτη ημέρα, 75 % του μισθού με ανώτατο όρο 93,00 ευρώ (με έναρξη της μητρότητας από 1ης Ιανουαρίου 2011).

Οι παροχές σε είδος περιλαμβάνουν τις ενέσεις, την προγεννητική και μεταγεννητική φροντίδα, την παρακολούθηση και τις υπηρεσίες φροντίδας κατά τον τοκετό σε γενικό νοσοκομείο, νοσοκομείο ημερήσιας φροντίδας ή κατ' οίκον. Βλ.: κεφάλαιο II: Η υγειονομική περίθαλψη).

Οι πατέρες δικαιούνται άδεια πατρότητας δέκα ημερών κατά τη γέννηση τέκνου.

Σε περίπτωση παρατεταμένης νοσηλείας ή θανάτου της μητέρας, ο πατέρας μπορεί να ζητήσει τη μετατροπή της άδειας μητρότητας σε άδεια πατρότητας.

Σε περίπτωση υιοθεσίας τέκνου και οι δύο γονείς δικαιούνται άδεια υιοθεσίας.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές μητρότητας και πατρότητας;

Από την έβδομη ημέρα που προηγείται της πιθανής ημερομηνίας τοκετού, η μέλλουσα μητέρα πρέπει να παύσει κάθε μορφή επαγγελματικής δραστηριότητας ή, ενδεχομένως, να ειδοποιήσει το γραφείο ανεργίας

Η ενδιαφερόμενη οφείλει να προσκομίσει στο ταμείο ασθενείας της ιατρική βεβαίωση, στην οποία βεβαιώνεται ότι αναμένεται να γεννήσει στο τέλος της αιτούμενης περιόδου προγεννητικής άδειας.

Το δικαίωμά σας σε παροχές μητρότητας και πατρότητας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Οι διατάξεις συντονισμού καλύπτουν παροχές μητρότητας και τις συναφείς παροχές πατρότητας. Όταν πρέπει να πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις για να δικαιούστε παροχές, ο αρμόδιος φορέας (δηλαδή ο φορέας της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένοι) πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις περιόδους ασφάλισης, διαμονής ή απασχόλησης που έχετε συμπληρώσει βάσει της νομοθεσίας άλλης χώρας της ΕΕ, καθώς και της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν, της Νορβηγίας ή της Ελβετίας.

Κατά κανόνα, οι παροχές σε χρήμα (δηλαδή παροχές που αντικαθιστούν το εισόδημα που διακόπτεται) καταβάλλονται σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένοι, ανεξάρτητα από τον τόπο της προσωρινής ή μόνιμης κατοικίας σας*. Οι παροχές σε είδος (δηλαδή ιατρική περίθαλψη, φάρμακα και νοσοκομειακή περίθαλψη) παρέχονται σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας διαμονής σας, όπως εάν ήσασταν ασφαλισμένοι εκεί.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο V: Παροχές αναπηρίας

Πότε δικαιούστε παροχές αναπηρίας;

Ανάπηρος θεωρείται ένας εργαζόμενος όταν δεν είναι σε θέση να εξασφαλίσει πάνω από το ένα τρίτο των συνήθων απολαβών ενός εργαζομένου της ίδιας κατηγορίας με την ίδια κατάρτιση. Το ποσοστό της ανικανότητας πρέπει να είναι τουλάχιστον 50 %.

Εάν λάβατε επί ένα έτος επιδόματα ασθενείας και εξακολουθείτε να μην είστε σε θέση να εργασθείτε, δικαιούστε επίδομα αναπηρίας (*indemnité d'invalidité/invaliditeitsuitkering*). Το εν λόγω δικαίωμα καταργείται, ωστόσο, όταν φτάσετε σε συντάξιμη ηλικία (ορίζεται σήμερα στα 65 έτη για τις γυναίκες και τους άνδρες).

Για να θεμελιώσετε δικαίωμα σε επίδομα αναπηρίας, πρέπει:

- - να είστε εγγεγραμμένος σε ταμείο ασθενείας·
- - να έχετε εργασθεί επί 120 ημέρες στη διάρκεια περιόδου 6 μηνών. Ορισμένες περιόδους αργίας, για παράδειγμα λόγω ασθενείας, άδειας μετ' αποδοχών κ.λπ., εξομοιώνονται με περιόδους εργασίας.
- - να έχει αναγνωρισθεί η ανικανότητά σας για εργασία επί ένα έτος.
- να αποδείξετε ότι έχετε καταβάλει τις ελάχιστες εισφορές.

Παρόμοιες διατάξεις ισχύουν και για τους αυτοαπασχολούμενους. Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με τους φορείς που αναφέρονται στο [Παράρτημα I](#). Μπορείτε επίσης να ανατρέχετε στο παράρτημα του δικτύου MISSOC σχετικά με την κοινωνική ασφάλιση των αυτοαπασχολούμενων.

Τι καλύπτεται;

Η παροχή αναπηρίας (*indemnité d'invalidité/invaliditeitsuitkering*) ανέρχεται σε 65 % του προηγούμενου εισοδήματός σας, εάν υπάρχουν πρόσωπα που εξαρτώνται από εσάς. Εάν δεν υπάρχουν πρόσωπα συντηρούμενα από εσάς, το επίδομα μειώνεται κατά 55 % για τους άγαμους και κατά 40 % για τους συμβίους.

Το κατ' αποκοπή επίδομα στήριξης τρίτου προσώπου χορηγείται ως συμπλήρωμα στο πρόσωπο που έχει καταστεί ανάκανο για εργασία, το νωρίτερο από τον τέταρτο μήνα ανικανότητας, και ανέρχεται σε 13,25 ευρώ.

Το ύψος του επιδόματος δεν είναι δυνατόν να υπερβαίνει ένα συγκεκριμένο ανώτατο όριο. Το ανώτατο όριο του επιδόματος καθορίζεται σε 124,0057 ευρώ εάν η ανικανότητα επήλθε μετά την 1η Ιανουαρίου 2011.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές αναπηρίας;

Βλ.: Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές ασθενείας σε χρήμα;

Το δικαίωμά σας σε παροχές αναπηρίας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Ο αρμόδιος φορέας της χώρας στην οποία αιτείστε σύνταξη αναπηρίας λαμβάνει υπόψη τις περιόδους ασφάλισης ή μόνιμης διαμονής που έχετε συμπληρώσει δυνάμει της νομοθεσίας άλλης χώρας της ΕΕ, της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν, της Νορβηγίας ή της Ελβετίας, εάν αυτό είναι απαραίτητο για τη θεμελίωση δικαιώματος παροχών αναπηρίας.

Οι παροχές αναπηρίας καταβάλλονται ανεξάρτητα από τον τόπο της προσωρινής ή μόνιμης κατοικίας σας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία.* Οι απαραίτητοι διοικητικοί έλεγχοι και ιατρικές εξετάσεις γίνονται κατά κανόνα από τον αρμόδιο φορέα της χώρας στην οποία κατοικείτε. Σε ορισμένες περιπτώσεις, ενδέχεται να σας ζητηθεί να επιστρέψετε στη χώρα από την οποία λαμβάνετε τη σύνταξή σας για να πραγματοποιήσετε εκεί τις εν λόγω εξετάσεις, εφόσον σας το επιτρέπει η κατάσταση της υγείας σας.

Κάθε χώρα εφαρμόζει τα δικά της κριτήρια για τον προσδιορισμό του βαθμού αναπηρίας. Κατά συνέπεια, ενδέχεται ορισμένες χώρες να αναγνωρίζουν για κάποιο πρόσωπο βαθμό αναπηρίας 70%, ενώ σε άλλες χώρες το ίδιο πρόσωπο δεν θεωρείται διόλου ανάπηρο βάσει της εθνικής νομοθεσίας. Αυτό είναι αποτέλεσμα του γεγονότος ότι τα εθνικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης δεν εναρμονίζονται αλλά απλώς συντονίζονται από τις διατάξεις της ΕΕ.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο VI: Συντάξεις και παροχές γήρατος

Πότε δικαιούστε παροχές γήρατος;

Καταρχήν, όλα τα πρόσωπα που εργάστηκαν στο Βέλγιο στο πλαίσιο σύμβασης εργασίας καλύπτονται από την ασφάλιση γήρατος. Ειδικοί κανόνες ισχύουν για τους οικιακούς μισθωτούς με καθεστώς μερικής απασχόλησης.

Όλοι οι μισθωτοί δικαιούνται πρόωρη σύνταξη από την ηλικία των 60 ετών υπό την προϋπόθεση ότι έχουν συμπληρώσει 35 έτη επαγγελματικής δραστηριότητας. Η κανονική ηλικία συνταξιοδότησης για άνδρες και γυναίκες είναι τα 65 έτη. Στον κανόνα αυτό υπάρχουν εξαιρέσεις για τους μεταλλωρύχους, τους ναυτικούς και τους ιπτάμενους οι οποίοι είναι δυνατόν να συνταξιοδοτηθούν νωρίτερα.

Οι άνδρες και οι γυναίκες που λαμβάνουν συμβατική προσύνταξη δεν είναι δυνατόν να λάβουν σύνταξη γήρατος (*pension de retraite/rustpensioen*) πριν από την ηλικία των 65 ετών.

Δεν θα λάβετε σύνταξη γήρατος εάν λαμβάνετε ήδη παροχές λόγω ασθένειας, ανικανότητας για εργασία ή ακούσιας ανεργίας δυνάμει της βελγικής ή αλλοδαπής νομοθεσίας κοινωνικής ασφάλισης, εάν λαμβάνετε επίδομα λόγω διακοπής της σταδιοδρομίας σας ή μείωσης των παροχών εργασίας, ή εάν λαμβάνετε συμπληρωματικό επίδομα το οποίο χορηγείται στο πλαίσιο συμβατικής προσύνταξης (*pré-pension conventionnelle/conventioneel brugpensioen*).

Οι συνταξιούχοι δικαιούνται να εργάζονται, υπό τον όρο ότι η αμοιβή που λαμβάνουν δεν υπερβαίνει ένα ορισμένο ανώτατο όριο. Για τα άτομα ηλικίας έως 65 ετών που συνταξιοδοτήθηκαν μετά το 2009, η σώρευση με εισοδήματα από εργασία επιτρέπεται εφόσον οι ετήσιες επαγγελματικές αποδοχές δεν υπερβαίνουν τα 7.421,57 ευρώ ετησίως ανά εργαζόμενο (ακαθάριστες αποδοχές). Το εν λόγω ποσό αυξάνεται σε 11.132,37 ευρώ όταν υπάρχει εξαρτώμενο τέκνο. Ο Εθνικός οργανισμός συντάξεων (*Office national des pensions, Rijksdienst voor Pensioenen - ONP/RVP*), πρέπει να ενημερωθεί προηγουμένως, με συστημένη επιστολή για την άσκηση μιας τέτοιας δραστηριότητας. Επίσης, πρέπει να ενημερώσετε τον εργοδότη σας επίσης με συστημένη επιστολή ότι λαμβάνετε σύνταξη. Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με τον Εθνικό οργανισμό συντάξεων (βλ. Παράρτημα I).

Παρόμοιες διατάξεις ισχύουν και για τους αυτοαπασχολούμενους. Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με τους φορείς που αναφέρονται στο Παράρτημα I. Μπορείτε επίσης να ανατρέχετε στο παράρτημα του δικτύου MISSOC σχετικά με την κοινωνική ασφάλιση των αυτοαπασχολούμενων.

Τι καλύπτεται;

Οι παροχές αυτές περιλαμβάνουν:

- σύνταξη γήρατος (*pension de retraite/rustpensioen*) η οποία χορηγείται στους μισθωτούς·
- επίδομα θέρμανσης (*allocation de chauffage/verwarmingstoelage*), το οποίο παρέχεται στους συνταξιούχους μεταλλωρύχους·
- επίδομα αδείας (*répécule de vacances/vakantiegeld*) και συμπληρωματικό επίδομα αδείας (*répécule de vacances complémentaireaanvullend vakantiegeld*).

Το ύψος της σύνταξης γήρατος εξαρτάται, αφενός από τη διάρκεια των περιόδων μισθωτής εργασίας στο Βέλγιο (συμπεριλαμβανομένων των περιόδων αδειών, ασθενείας και ανεργίας) και, αφετέρου, από τα εισοδήματα κατά τις εν λόγω περιόδους, προσαρμοσμένα στο κόστος ζωής κατά την ημερομηνία υπολογισμού της σύνταξης.

Η σύνταξη γήρατος υπολογίζεται, τόσο για τους άνδρες όσο και για τις γυναίκες, στη βάση του 1/45ου του συνολικού ποσού της σύνταξης για κάθε έτος εργασίας. Για τους ναυτικούς και τους μεταλλωρύχους εφαρμόζονται ειδικοί κανόνες.

Η σύνταξη ανέρχεται σε 60 % της μέσης αμοιβής που λήφθηκε κατά τη διάρκεια ολόκληρης της επαγγελματικής σταδιοδρομίας σας. Ανέρχεται σε 75 % εάν υπάρχει εξαρτώμενος σύζυγος.

Η ελάχιστη σύνταξη γήρατος (*pension minimum garantie/gewaarborgd minimumpensioen*) για τους ασφαλισμένους με πλήρη επαγγελματική σταδιοδρομία ανέρχεται σε 15.676,44 ευρώ (για τους έγγαμους) ή σε 12.545,10 ευρώ (για τους άγαμους) ετησίως και υπολογίζεται αναλογικά για τους εργαζομένους με επαγγελματική σταδιοδρομία ισοδύναμη τουλάχιστον με τα δύο τρίτα της πλήρους επαγγελματικής σταδιοδρομίας.

Το μέγιστο ποσό της σύνταξης εξαρτάται από το ανώτατο όριο ετήσιων αποδοχών. Από την 1η Μαΐου 2011, το μέγιστο ποσό της σύνταξης για τους άγαμους μισθωτούς ανέρχεται σε 23.852,76 ευρώ.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές γήρατος;

Οι αιτήσεις παροχής σύνταξης πρέπει να υποβάλλονται στη δημοτική αρχή του τόπου διαμονής σας. Εάν διαμένετε σε άλλο κράτος μέλος, πρέπει να απευθύνετε την αίτησή σας στο τοπικό ίδρυμα συντάξεων του εν λόγω κράτους. Για την αποφυγή καθυστερήσεων στον χειρισμό του φακέλου σας, συνιστάται η υποβολή της αίτησης να γίνεται 1 έτος πριν από την ηλικία συνταξιοδότησης.

Υπάρχουν δύο τρόποι λήψης της σύνταξής σας. Μπορεί να σας καταβάλλεται με ταχυδρομική εντολή πληρωμής, εισπρακτέα στην κατοικία σας, ή να καταβάλλεται στον τρεχούμενο ταχυδρομικό λογαριασμό σας ή σε τραπεζικό λογαριασμό στο όνομά σας.

Το δικαίωμά σας σε παροχές γήρατος όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Οι διατάξεις της ΕΕ για τις συντάξεις γήρατος αφορούν αποκλειστικά τα κρατικά συνταξιοδοτικά συστήματα και όχι τυχόν εταιρικά, επαγγελματικά ή ιδιωτικά συστήματα. Οι διατάξεις αυτές εγγυώνται ότι:

- Σε κάθε χώρα της ΕΕ (καθώς και στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία και την Ελβετία) όπου έχετε ασφαλιστεί, το ασφαλιστικό ιστορικό σας διατηρείται μέχρι να φτάσετε σε ηλικία συνταξιοδότησης στην εκάστοτε χώρα.
- Κάθε χώρα της ΕΕ (καθώς και η Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, η Νορβηγία και η Ελβετία) όπου έχετε ασφαλιστεί οφείλει να σας καταβάλει σύνταξη γήρατος, όταν φτάσετε σε ηλικία συνταξιοδότησης. Το ποσό που θα λαμβάνετε από κάθε χώρα εξαρτάται από τη διάρκεια της ασφαλιστικής κάλυψής σας σε αυτή.
- Η σύνταξή σας θα σας καταβάλλεται οπουδήποτε διαμένετε στην ΕΕ (και στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία).*

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Οφείλετε να υποβάλετε την αίτησή σας στον φορέα συνταξιοδοτικής ασφάλισης της χώρας της ΕΕ (ή της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν, της Νορβηγίας ή της Ελβετίας) όπου ζείτε, εκτός εάν δεν έχετε εργαστεί ποτέ εκεί. Σε τέτοια περίπτωση, πρέπει να υποβάλετε την αίτησή σας στη χώρα όπου εργαστήκατε για τελευταία φορά.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

Κεφάλαιο VII: Παροχές επιζώντων

Πότε δικαιούστε παροχή επιζώντος;

Ο επιζών σύζυγος ενός μισθωτού δικαιούται σύνταξη επιζώντος (*pension de survie/overlevingspensioen*) από την ηλικία των 45 ετών. Δεν υπάρχει όριο ηλικίας όταν ο επιζών σύζυγος συντηρεί παιδί ή όταν η ανικανότητά του για εργασία ανέρχεται σε 66 % τουλάχιστον ή όταν ο αποθανών εργάστηκε σε μεταλλωρυχεία επί 20 έτη. Επίσης, ο γάμος πρέπει να τελέσθηκε τουλάχιστον 1 έτος πριν από τον θάνατο, εκτός εάν από την ένωση αυτή έχει γεννηθεί παιδί, ή εάν ο θάνατος οφείλεται σε ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια μεταγενέστερη της ημερομηνίας του γάμου, ή εάν κατά τον χρόνο του θανάτου, ένα παιδί για το οποίο λαμβάνονται οικογενειακά επιδόματα συντηρείται από τον ή την σύζυγο.

Ο επιζών σύζυγος πρέπει να έχει διακόψει κάθε επαγγελματική δραστηριότητα πλην της εγκεκριμένης. Για τα άτομα έως 65 ετών που λαμβάνουν μόνο σύνταξη επιζώντος από το 2009 και έπειτα, η σώρευση με εισόδημα από εργασία επιτρέπεται εφόσον οι ετήσιες επαγγελματικές αποδοχές δεν υπερβαίνουν τα 17.280 ευρώ ετησίως ανά εργαζόμενο (ακαθάριστες αποδοχές). Το εν λόγω ποσό αυξάνεται σε έως και 21.600 ευρώ όταν υπάρχει εξαρτώμενο τέκνο. Ο Εθνικός οργανισμός συντάξεων (*Office national des pensions/Rijksdienst voor Pensioenen- ONP/RVP*) πρέπει να ενημερωθεί προηγουμένως, με συστημένη επιστολή, για την άσκηση μιας τέτοιας δραστηριότητας. Επίσης, πρέπει να ενημερώσετε τον εργοδότη σας επίσης με συστημένη επιστολή ότι λαμβάνετε σύνταξη. Για περισσότερες πληροφορίες, μπορείτε να απευθυνθείτε στον Εθνικό οργανισμό συντάξεων.

Ο επιζών σύζυγος θα πρέπει να μην έχει τελέσει νέο γάμο.

Οι όροι για τον διαζευγμένο σύζυγο είναι ότι δεν έχει χάσει την γονική μέριμνα ή έχει καταδικαστεί για απόπειρα κατά της ζωής του συζύγου του ή έχει ξαναπαντρευτεί. Άλλες προϋποθέσεις (ηλικία, σώρευση, κ.λπ.) Ε ίναι αντίστοιχα με αυτά που ισχύουν για τη σύνταξη γήρατος. Βλ. Κεφάλαιο VI Πότε δικαιούστε παροχές γήρατος;.

Ο/Η επιζών/επιζώσα σύντροφος δεν λαμβάνει παροχές.

Δεν θα λάβετε σύνταξη επιζώντος εάν λαμβάνετε ήδη παροχές λόγω ασθενείας, ανικανότητας για εργασία ή ακούσιας ανεργίας δυνάμει της βελγικής ή αλλοδαπής νομοθεσίας κοινωνικής ασφάλισης, ή εάν λαμβάνετε επίδομα λόγω διακοπής της σταδιοδρομίας σας ή μείωσης των παροχών εργασίας, ή εάν λαμβάνετε συμπληρωματικό επίδομα το οποίο χορηγείται στο πλαίσιο συμβατικής προσύμβασης.

Παρόμοιες διατάξεις ισχύουν και για τους αυτοαπασχολούμενους. Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με τους φορείς που αναφέρονται στο [Παράρτημα I](#). Μπορείτε επίσης να ανατρέχετε στο παράρτημα του δικτύου MISSOC σχετικά με την κοινωνική ασφάλιση των αυτοαπασχολούμενων.

Τι καλύπτεται;

Ο/η επιζών/επιζώσα σύζυγος δικαιούται σύνταξη ίση με το 80 % της πραγματικής ή της υποθετικής σύνταξης γήρατος του ασφαλισμένου, η οποία υπολογίζεται αναλογικά για το έγγαμο ζεύγος στο οποίο υπάρχει εξαρτώμενος/η σύζυγος.

Για τους διαζευγμένους, η σύνταξη επιζώντος υπολογίζεται όπως και η σύνταξη γήρατος, αλλά μόνο επί του 62,5 % του εισοδήματος, αφού αφαιρεθεί το προσωπικό εισόδημα. Στον υπολογισμό της σύνταξης δεν λαμβάνονται υπόψη οι περίοδοι εκτός γάμου και οι περίοδοι λήψης προσωπικής σύνταξης.

Η ελάχιστη σύνταξη επιζώντος (*pension de survie minimum garantie /gevaarborgd minimum-overlevingspensioen*) για τους ασφαλισμένους με πλήρη επαγγελματική σταδιοδρομία ανέρχεται σε 11.868,82 ευρώ ετησίως και υπολογίζεται αναλογικά για τους εργαζομένους με επαγγελματική σταδιοδρομία τουλάχιστον ισοδύναμη με τα δύο τρίτα της πλήρους επαγγελματικής σταδιοδρομίας.

Το μέγιστο ποσό της σύνταξης εξαρτάται από το ανώτατο όριο ετήσιων αποδοχών. Από την 1η Ιανουαρίου 2010, το μέγιστο ποσό της σύνταξης για τους επιζώντες συζύγους μισθωτών ανέρχεται σε 22.956,00 ευρώ και αντιστοιχεί στη μέγιστη σύνταξη γήρατος για άγαμους.

Προσωρινή σύνταξη επιζώντος (*pension de survie temporaire/tijdelijk overlevingspensioen*), μπορεί να καταβάλλεται μόνιμα ή προσωρινά στον χήρο ή τη χήρα που δεν δικαιούται, ή δεν δικαιούται πλέον, σύνταξη επιζώντος. Ειδικότερα, προβλέπεται η δυνατότητα χορήγησης επιδόματος για διάστημα 12 μηνών σε συζύγους οι οποίοι δεν πληρούν τις προϋποθέσεις χορήγησης σύνταξης επιζώντος. Επίσης, η σύνταξη χορηγείται για μέγιστο διάστημα 12 μηνών όταν ο επιζήσας ή η επιζήσασα σύζυγος είναι κάτω των 45 ετών και παύει να πληροί τις προϋποθέσεις της πρόωρης χορήγησης σύνταξης επιζήσαντος συζύγου. Στην περίπτωση αυτή, καταβάλλεται μειωμένη σύνταξη ύστερα από 12 μήνες.

Επίδομα Θανάτου

Σε περίπτωση θανάτου ασφαλισμένου εκτός του πλαισίου της εργασίας του, χορηγείται επίδομα εξόδων κηδείας (*allocation pour frais funéraires/uitkering voor begrafeniskosten*). Το ύψος του επιδόματος ορίζεται κατ' αποκοπή, δεν συνδέεται με τον δείκτη τιμών καταναλωτή και ανέρχεται σε 148,74 ευρώ.

Για επιδόματα θανάτου που σχετίζονται με εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες, βλ. [Κεφάλαιο VIII](#).

Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές επιζώντων;

Οι αιτήσεις χορήγησης σύνταξης πρέπει να υποβάλλονται στη δημοτική αρχή του τόπου διαμονής σας. Εάν διαμένετε σε άλλο κράτος μέλος, πρέπει να απευθύνετε την αίτησή σας στο τοπικό ίδρυμα συντάξεων του εν λόγω κράτους.

Η αίτηση προσωρινής σύνταξης επιζώντος πρέπει να υποβληθεί εντός 12 μηνών από την ημερομηνία θανάτου του συζύγου σας. Σημείωση: Ο επιζών σύζυγος ενός συνταξιούχου δεν χρειάζεται να υποβάλλει, ωστόσο, αίτηση σύνταξης επιζώντος ούτε αίτηση προσωρινής σύνταξης επιζώντος, καθώς θα του χορηγηθεί αυτομάτως μία εκ των δύο.

Υπάρχουν δύο τρόποι λήψης της σύνταξής σας. Μπορεί να σας καταβάλλεται με ταχυδρομική εντολή πληρωμής, εισπρακτέα στην κατοικία σας, ή να καταβάλλεται στον τρεχούμενο ταχυδρομικό λογαριασμό σας ή σε τραπεζικό λογαριασμό στο όνομά σας.

Το δικαίωμά σας σε παροχές επιζώντων όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Οι κανόνες που ισχύουν για τις συντάξεις επιζώντων συζύγων ή ορφανών τέκνων και για τα επιδόματα θανάτου είναι εν γένει οι ίδιοι με εκείνους που ισχύουν για τις συντάξεις αναπηρίας και γήρατος (βλ. [Κεφάλαιο V: Παροχές αναπηρίας](#) και [Κεφάλαιο VI: Συντάξεις και παροχές γήρατος](#)). Συγκεκριμένα, οι συντάξεις επιζώντων και τα επιδόματα θανάτου πρέπει να καταβάλλονται χωρίς μειώσεις, τροποποιήσεις ή αναστολές ανεξαρτήτως του τόπου

κατοικίας του επιζώντος συζύγου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στην Ισλανδία, στο Λιχτενστάιν, στη Νορβηγία ή στην Ελβετία*.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο VIII: Παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες

Πότε δικαιούστε παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες;

Εργατικά ατυχήματα

Ως εργατικό ατύχημα νοείται «κάθε ατύχημα που συμβαίνει σε έναν εργαζόμενο κατά τη διάρκεια και λόγω της εκτέλεσης της σύμβασης εργασίας, το οποίο προκαλεί τραυματισμό».

Όλοι οι μισθωτοί, συμπεριλαμβανομένων των μαθητευομένων και των οικιακών μισθωτών, καλύπτονται κατά των εργατικών ατυχημάτων και των ατυχημάτων που λαμβάνουν χώρα καθ' οδόν από και προς την εργασία.

Επαγγελματικές ασθένειες

Όλοι οι μισθωτοί καθώς και οι άνεργοι και οι ανάπηροι που τελούν υπό κατάρτιση ή επαγγελματική αναπροσαρμογή καλύπτονται κατά των επαγγελματικών ασθενειών. Υπάρχει κατάλογος των αναγνωρισμένων ασθενειών, τον οποίο μπορείτε να συμβουλευθείτε στον δικτυακό τόπο του Ταμείου επαγγελματικών ασθενειών (*Fonds des maladies professionnelles/Fonds voor de beroepsziekten – FMP/FBZ*), στην ακόλουθη διεύθυνση: http://www.fmp.fgov.be/fr/listes_fr01.htm (στα ολλανδικά, τα γαλλικά και τα γερμανικά). Εάν η επαγγελματική ασθένεια περιλαμβάνεται στον κατάλογο και το θύμα εργάζεται σε κλάδο ο οποίος τον εκθέτει στον εν λόγω κίνδυνο, η ασθένειά του θα αναγνωρισθεί ως επαγγελματική ασθένεια. Επιπλέον, το θύμα έχει επίσης τη δυνατότητα να προσκομίσει αποδείξεις για ασθένεια η οποία δεν περιλαμβάνεται στον κατάλογο των εκθέσεων σε συγκεκριμένο κίνδυνο και για την αιτιώδη σχέση μεταξύ της εν λόγω έκθεσης και της ασθένειας. Ο εργοδότης πρέπει να ασφαλισθεί στο Ταμείο επαγγελματικών ασθενειών, το οποίο χορηγεί τις παροχές.

Τι καλύπτεται;

Εργατικά ατυχήματα

Το εργατικό ατύχημα παρέχει δικαίωμα στις ακόλουθες παροχές:

- επιδόματα ανικανότητας για εργασία, προσωρινής ή/και μόνιμης, μερικής ή/και ολικής και, εάν είναι αναγκαίο, βοήθεια τρίτου ·
- επιστροφή των ιατρικών και συναφών εξόδων ·
- επιστροφή εξόδων μετακίνησης ·
- ειδικές παροχές σε περίπτωση θανάτου.

Επίδομα ανικανότητας για εργασία

Κατά τη διάρκεια της περιόδου πλήρους προσωρινής ανικανότητας, κάθε θύμα λαμβάνει το 90 % του μέσου ημερομισθίου. Επίδομα καταβάλλεται και για τη μερική προσωρινή ανικανότητα. Εάν το θύμα επανέλθει μερικώς στην εργασία του, θα λάβει επίδομα ίσο με τη διαφορά μεταξύ της αμοιβής του πριν από το ατύχημα και της αμοιβής που εισπράττει μετά την επάνοδό του στην εργασία.

Μετά την πάροδο κάποιου χρονικού διαστήματος, το θύμα μπορεί να επιστρέψει στην εργασία ή η ανικανότητα ενδέχεται να σταθεροποιηθεί.

Μετά τη σταθεροποίηση της ανικανότητας, καταβάλλεται ετήσιο επίδομα για διάστημα 3 ετών. Κατά την περίοδο αυτή, η περίπτωση ενδέχεται να επανεξετασθεί. Το ύψος του επιδόματος εξαρτάται από το ποσοστό ανικανότητας και την αμοιβή που έλαβε ο εργαζόμενος κατά το έτος που προηγήθηκε του ατυχήματος (βασικός μισθός).

Μετά την παρέλευση των 3 ετών, το επίδομα μετατρέπεται σε ισόβια πρόσοδο. Εάν η ανικανότητα υπερβαίνει το 19 %, μπορείτε να ζητήσετε την καταβολή του ενός τρίτου του κεφαλαίου της πρόσοδου.

Σε περίπτωση παροχής φροντίδας από τρίτο πρόσωπο, χορηγείται συμπληρωματικό επίδομα (*allocation complémentaire/aanvullende uitkering*) μέγιστου ύψους που ισούται με το δωδεκαπλάσιο του μέσου μηνιαίου εισοδήματος, ανάλογα με τον βαθμό ανάγκης, τιμαριθμοποιημένο από την έναρξη της περιόδου αποζημίωσης και μέχρι την 91η ημέρα της νοσηλείας.

Η σώρευση με εισοδήματα από νέα επαγγελματική εργασία επιτρέπεται. Ωστόσο, η σώρευση με παροχές ασθενείας, αναπηρίας, συνταξιοδότησης και λοιπές συντάξεις για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες υπόκειται σε περιορισμούς.

Όσον αφορά την καταβολή των παροχών αυτών, τα επιδόματα προσωρινής ανικανότητας καταβάλλονται την ίδια ημερομηνία με τους μισθούς. Μετά τη σταθεροποίηση της ανικανότητας, καταβάλλονται κάθε τρίμηνο ή κάθε μήνα, ανάλογα με την περίπτωση.

Υγειονομική περίθαλψη

Το θύμα εργατικού ατυχήματος δικαιούται επιστροφή των εξόδων που προκύπτουν από τη νοσηλεία, τη φυσιοθεραπεία, την ιατρική, χειρουργική, οδοντιατρική και φαρμακευτική περίθαλψη και τις ορθοπεδικές συσκευές. Το θύμα δεν επιβαρύνεται με κανένα έξοδο. Τα έξοδα της εν λόγω περίθαλψης επιστρέφονται ανάλογα με τις ισχύουσες τιμές της ασφάλισης ασθενείας και ο ασφαλιστής οφείλει να καταβάλει το συμπληρωματικό ποσό (τη συμμετοχή του ασφαλισμένου).

Τα έξοδα μετακίνησης του ασφαλισμένου και των μελών της οικογένειάς του αναλαμβάνονται υπό ορισμένες προϋποθέσεις.

Θανατηφόρο ατύχημα

Εργατικό ατύχημα ή ατύχημα καθ' οδόν από ή προς την εργασία, το οποίο είχε ως αποτέλεσμα τον θάνατο του θύματος, γεννά δικαίωμα σε:

- επίδομα εξόδων κηδείας (*indemnité pour frais funéraires/begrafnisvergoeding*) ίσο με το τριακονταπλάσιο του μέσου ημερομισθίου του θύματος·
- επιστροφή όλων των εξόδων (συμπεριλαμβανομένων των εξόδων διοικητικών διατυπώσεων) που σχετίζονται με τη μεταφορά του αποβιώσαντος στον τόπο ταφής·
- ισόβια πρόσοδο στον επιζώντα συγγενή, η οποία ανέρχεται σε 30 % της αμοιβής του αποθανόντος ασφαλισμένου·
- προσωρινή πρόσοδο για τα παιδιά, το ύψος της οποίας ανέρχεται σε 15 % (ορφανά από πατέρα ή μητέρα) ή 20 % (ορφανά από πατέρα και μητέρα) της αμοιβής του αποθανόντος ασφαλισμένου. Καταβάλλεται ως την ηλικία των 18 ετών ή έως την ημερομηνία λήξης των δικαιωμάτων σε οικογενειακές παροχές.

Οι πρόσοδοι για θανατηφόρο ατύχημα καταβάλλονται επίσης κάθε τρίμηνο ή κάθε μήνα.

Επαγγελματικές ασθένειες

Οι παροχές που χορηγούνται σε περίπτωση επαγγελματικής ασθένειας είναι οι ακόλουθες:

- επιδόματα για ανικανότητα προσωρινή ή/και μόνιμη, μερική ή/και ολική και, σε βαριές περιπτώσεις, βοήθεια τρίτου·
- επιδόματα σε περίπτωση προσωρινής ή οριστικής προληπτικής διακοπής της επαγγελματικής δραστηριότητας. Το Ταμείο επαγγελματικών ασθενειών (*Fonds des maladies professionnelles/Fonds voor de Beroepsziekten - FMP/FBZ*) μπορεί να επιτρέψει στον εργαζόμενο να διακόψει την επαγγελματική του δραστηριότητα, εάν διαπιστωθεί ιατρικά προδιάθεση σε επαγγελματική ασθένεια ή στα πρώτα συμπτώματα αυτής. Στην περίπτωση αυτή, ο ασφαλισμένος δικαιούται τα επιδόματα ολικής προσωρινής ανικανότητας. Επίσης, δικαιούται επαγγελματικό αναπροσανατολισμό·
- επιδόματα σε περίπτωση θανάτου του ασφαλισμένου λόγω της επαγγελματικής ασθένειας·
- επιστροφή των ιατρικών και συναφών εξόδων· Ο ασφαλισμένος επιλέγει ελεύθερα τους παρόχους της περίθαλψης. Δικαιούται πλήρη επιστροφή των εξόδων που κατέβαλε για περίθαλψη, σύμφωνα με την κανονιστική κλίμακα·
- επιστροφή των εξόδων μετακίνησης που πραγματοποιήθηκαν για τη θεραπεία της επαγγελματικής ασθένειας.

Τα επιδόματα υπολογίζονται και καταβάλλονται όπως ισχύει και για τα εργατικά ατυχήματα.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες;

Εργατικά ατυχήματα

Ο εργοδότης σας πρέπει να συνάψει την εν λόγω ασφάλιση με εγκεκριμένη ασφαλιστική εταιρεία ή εγκεκριμένο κοινό ταμείο ασφάλισης.

Κάθε εργατικό ατύχημα πρέπει να δηλωθεί εντός 8 ημερών από την εργοδότη στον ασφαλιστή και, σε ορισμένες περιπτώσεις, στον επιθεωρητή ασφάλισης της εργασίας. Η δήλωση γίνεται μέσω ειδικού εντύπου ή ηλεκτρονικά. Εάν ο εργοδότης δεν το πράξει, ο εργαζόμενος ή ένα μέλος της οικογένειάς του μπορεί να προβεί στη δήλωση. Εφόσον είναι δυνατόν, πρέπει να επισυνάπτεται στη δήλωση ιατρική βεβαίωση.

Σε αυτήν την περίπτωση, το ποσοστό μόνιμης ανικανότητας, ο βασικός μισθός και η ημερομηνία σταθεροποίησης καταχωρούνται σε συμφωνία που συνάπτεται μεταξύ του ασφαλιστή και του θύματος και εγκρίνονται από το Ταμείο εργατικών ατυχημάτων (*Fonds des accidents de travail/Fonds voor Arbeidsongevallen -FAT/FAO*).

Σε περίπτωση διαφωνίας με τις προτάσεις διακανονισμού του ασφαλιστή, το θύμα μπορεί να προσφύγει στο εργατικό δικαστήριο.

Καταρχήν, το θύμα μπορεί να επιλέξει θεράποντα ιατρό ή νοσοκομείο. Ωστόσο, εάν ο εργοδότης ή ο ασφαλιστής διαθέτουν ιατρική ή φαρμακευτική υπηρεσία ή αναγνωρισμένο νοσοκομείο, το θύμα δεν έχει δικαίωμα επιλογής. Οι υπηρεσίες παρέχονται εντελώς δωρεάν.

Για κάθε συμπληρωματική πληροφορία, μπορείτε να απευθυνθείτε στον ασφαλιστή του εργοδότη σας. Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με το FAT/FAO (βλ. Παράρτημα Ι).

Επαγγελματικές ασθένειες

Ο ασθενής ή ο πληρεξούσιός του (το ταμείο αλληλασφάλισης, για παράδειγμα) πρέπει να υποβάλουν την αίτηση χορήγησης επιδομάτων στο Ταμείο επαγγελματικών ασθενειών (*Fonds des maladies professionnelles/Fonds voor de Beroepsziekten - FMP/FBZ*). Η αίτηση υποβάλλεται βάσει κανονιστικού εντύπου, το οποίο το Ταμείο επαγγελματικών ασθενειών οφείλει να παράσχει στον ασθενή. Εάν υπάρξει αλλαγή στην κατάσταση της υγείας του, το ποσοστό ανικανότητας είναι δυνατόν να επανεξετασθεί από το Ταμείο επαγγελματικών ασθενειών είτε κατόπιν αιτήματος του ασθενή είτε αυτεπαγγέλτως.

Το δικαίωμά σας σε παροχές εργατικού ατυχήματος και επαγγελματικών ασθενειών όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Οι διατάξεις της ΕΕ σχετικά με τις παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες μοιάζουν πολύ με τις διατάξεις για τα παροχές ασθένειας (βλ. ενότητες II και III). Για την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία και την Ελβετία, εάν κατοικείτε μόνιμα ή προσωρινά σε χώρα άλλη από εκείνη στην οποία είστε ασφαλισμένοι για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες, δικαιούστε συνήθως, σε περίπτωση εργατικού ατυχήματος ή επαγγελματικής ασθένειας, υγειονομική περίθαλψη στη χώρα αυτή. Οι παροχές σε χρήμα καταβάλλονται συνήθως από τον οργανισμό στον οποίο είστε ασφαλισμένοι, ακόμη και αν κατοικείτε μόνιμα ή προσωρινά σε άλλη χώρα.*

Όταν πρέπει να πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις για να δικαιούστε παροχές για εργατικά ατυχήματα ή επαγγελματικές ασθένειες, ο φορέας στον οποίο είστε ασφαλισμένοι πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις περιόδους ασφάλισης, διαμονής ή απασχόλησης που έχετε συμπληρώσει βάσει της νομοθεσίας άλλης χώρας της ΕΕ, καθώς και της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν, της Νορβηγίας ή της Ελβετίας. Διασφαλίζεται έτσι ότι οι εργαζόμενοι δεν χάνουν την ασφαλιστική τους κάλυψη όταν αλλάζουν εργασία ή εγκαθίστανται σε άλλο κράτος.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο ΙΧ: Οικογενειακά επιδόματα

Πότε δικαιούστε οικογενειακά επιδόματα;

Δικαιούστε οικογενειακές παροχές εάν ασκείτε μισθωτή απασχόληση ή εάν είστε άνεργος, ανάπηρος ή συνταξιούχος.

Πρέπει να υπάρχει ένας οικογενειακός ή νομικός δεσμός ανάμεσα σε εσάς και στο ενδιαφερόμενο παιδί. Όταν περισσότερα πρόσωπα δικαιούνται τα οικογενειακά επιδόματα για το ίδιο παιδί, πρέπει να τηρούνται ορισμένοι κανόνες προτεραιότητας.

Παρόμοιες διατάξεις ισχύουν και για τους αυτοαπασχολούμενους. Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με τους φορείς που αναφέρονται στο [Παράρτημα Ι](#). Μπορείτε επίσης να ανατρέξετε στο παράρτημα του δικτύου MISSOC σχετικά με την κοινωνική ασφάλιση των αυτοαπασχολούμενων.

Όριο ηλικίας

Το δικαίωμα οικογενειακών παροχών δεν συνδέεται με καμία προϋπόθεση σχετική με την εκπαίδευση για τα παιδιά έως την 31η Αυγούστου του ημερολογιακού έτους κατά το οποίο γίνονται 18 ετών. Στη συνέχεια, οι οικογενειακές παροχές χορηγούνται για τα παιδιά:

- - έως την ηλικία των 25 ετών, εφόσον έχουν συνάψει αναγνωρισμένη και ελεγχόμενη σύμβαση μαθητείας·
- - μέχρι την ηλικία των 21 ετών, εάν πάσχουν από μια πάθηση που έχει συνέπειες για τα ίδια όσον αφορά τη σωματική ή διανοητική ανικανότητα ή όσον αφορά τη δραστηριότητα και τη συμμετοχή ή για το οικογενειακό τους περιβάλλον·
- - έως την ηλικία των 25 ετών για τους φοιτητές, τους ασκούμενους και τους σπουδαστές που εκπονούν διπλωματική εργασία·
- - έως την ηλικία των 25 ετών για τα πρόσωπα που έχουν εγγραφεί ως αιτούντες εργασία μετά το πέρας των σπουδών ή της μαθητείας τους, αλλά μόνον για μέγιστο χρονικό διάστημα 180 ή 270 ημερών, από το πέρας των εν λόγω σπουδών ή της μαθητείας.

Κατά κανόνα, το τέκνο πρέπει να έχει ανατραφεί στο Βέλγιο και, κατά περίπτωση, να σπουδάζει εκεί. Ωστόσο, η συγκεκριμένη προϋπόθεση δεν ισχύει όταν το τέκνο έχει ανατραφεί ή σπουδάζει σε ένα από τα κράτη μέλη του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου.

Γονική παροχή

Η βελγική νομοθεσία προβλέπει επίσης τις εν λόγω παροχές. Για να λάβετε αυτές τις παροχές, πρέπει να είστε εργαζόμενος γονέας πλήρους ή μερικής απασχόλησης στον ιδιωτικό ή δημόσιο τομέα ο οποίος διακόπτει τη σταδιοδρομία του προκειμένου να φροντίσει το μικρής ηλικίας παιδί του.

Επίσης, εσείς πρέπει:

- να βρίσκεστε σε άδεια από την εργασία (μέγιστης διάρκειας τριών μηνών για πλήρη απασχόληση και έξι μηνών για μερική απασχόληση) από τη γέννηση ή την υιοθεσία του παιδιού και πριν το παιδί φθάσει στην ηλικία των έξι ετών (οκτώ ετών σε περίπτωση υιοθεσίας ή σωματικής ή νοητικής αναπηρίας βαθμού όχι μικρότερου του 66%)·
- να αποδείξετε 12 μήνες απασχόλησης εντός των 15 μηνών που προηγούνται της ανακοίνωσης στον εργοδότη.

Τι καλύπτεται;

Δικαιούστε οικογενειακά επιδόματα για κάθε παιδί που πληροί τις καθορισμένες προϋποθέσεις, τα δε ποσά αυξάνουν ανάλογα με τη σειρά του παιδιού. Το ποσό αυξάνεται με τον αριθμό των παιδιών. Ωστόσο, για το τρίτο παιδί και τα επόμενα παιδιά, το ποσό ανά παιδί είναι το ίδιο. Εάν επιθυμείτε να πληροφορηθείτε για το συνολικό ποσό που δικαιούστε για τα παιδιά σας, μπορείτε να επισκεφθείτε τον δικτυακό τόπο του Εθνικού οργανισμού οικογενειακών επιδομάτων μισθωτών (*Office national des allocations familiales pour travailleurs salariés/Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers – ONAFTS/RKW*), όπου τίθεται στη διάθεσή σας μια ηλεκτρονική αριθμομηχανή: <http://www.onafts.fgov.be/Fr/compute.php>.

Το δικαίωμα βασικών οικογενειακών παροχών καθορίζεται κάθε ημερολογιακό τρίμηνο, ανάλογα με την κατάσταση του δικαιούχου κατά τον «μήνα αναφοράς». Ο μήνας αναφοράς είναι ο δεύτερος μήνας του προηγούμενου τριμήνου για τα πρόσωπα που δικαιούνταν ήδη οικογενειακές παροχές ή ο πρώτος μήνας έναρξης των δικαιωμάτων για τα πρόσωπα που αποκτούν τα εν λόγω δικαιώματα για πρώτη φορά.

Δικαιούστε συμπληρωματικά επιδόματα που συνδέονται με την ηλικία όταν τα παιδιά σας γίνουν αντίστοιχα 6, 12 και 18 ετών.

Ειδικά συμπληρωματικά επιδόματα παρέχονται για παιδιά με ειδικές ανάγκες, παιδιά πλήρως ανέργων που λαμβάνουν επιδόματα ανεργίας (από τον έβδομο μήνα) και συνταξιούχων, καθώς και για παιδιά ανάπηρων μισθωτών και εργαζόμενων γυναικών σε άδεια μητρότητας (ύστερα από επτά μήνες ανικανότητας). Αυξημένες οικογενειακές παροχές χορηγούνται στους ορφανούς από πατέρα ή μητέρα, των οποίων ο επιζών γονέας δεν τέλεσε νέο γάμο ή δεν ίδρυσε εκ των πραγμάτων νέα οικογένεια.

Οι πρώην άνεργοι και οι πρώην ανίκανοι για εργασία οι οποίοι έχουν ξεκινήσει μια νέα δραστηριότητα δικαιούνται, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, ένα συμπλήρωμα επιδόματος τέκνου για μέγιστη περίοδο οκτώ τριμήνων.

Τα συμπληρωματικά επιδόματα που συνδέονται με την κοινωνικοεπαγγελματική κατάσταση του δικαιούχου (συμπληρωματικά επιδόματα για παιδιά ανέργων και συνταξιούχων και συμπληρωματικά επιδόματα για παιδιά αναπήρων εργαζομένων) υπόκεινται σε έλεγχο εισοδηματικών πόρων και συγκεκριμένα έναντι του εισοδήματος του νοικοκυριού. Κατά τη γέννηση του δικαιώματος στις συμπληρωματικές παροχές, δεδομένου ότι το σύνολο των νομικών και κανονιστικών προϋποθέσεων που προβλέπονται για τη χορήγησή τους συγκεντρώνονται στη διάρκεια ενός μήνα, τα συμπληρωματικά επιδόματα καταβάλλονται την πρώτη ημέρα του επόμενου μήνα, για το υπόλοιπο του τριμήνου και για το επόμενο τρίμηνο. Στη συνέχεια, το δικαίωμα στο συμπληρωματικό επίδομα διατηρείται ανά τρίμηνο, εφόσον οι νομικές και κανονιστικές προϋποθέσεις πληρούνται σε χρονική στιγμή του δεύτερου μήνα του προηγούμενου τριμήνου.

Τα συμπληρωματικά επιδόματα για παιδιά με ειδικές ανάγκες και οι αυξημένες οικογενειακές παροχές για ορφανούς παύουν να καταβάλλονται από τον μήνα που έπεται εκείνου κατά τον οποίο δεν πληρούνται πλέον οι απαιτούμενες προϋποθέσεις.

Επίδομα γέννησης ή υιοθεσίας,

Επίδομα τοκετού (*allocation de naissance/kraamgeld*) παρέχεται με τη γέννηση ενός παιδιού.

Τέλος, καταβάλλεται επίδομα υιοθεσίας (*prime d'adoption/adoptiepremie*) κατά την υιοθεσία ενός παιδιού, υπό ορισμένες προϋποθέσεις.

Γονική παροχή

Για τους εργαζόμενους πλήρους απασχόλησης, το ύψος της παροχής είναι 741,40 ευρώ για πλήρη διακοπή της εργασίας ή 370,69 ευρώ (για άτομα ηλικίας έως 50 ετών) για εργασία με μειωμένο ωράριο.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στα οικογενειακά επιδόματα;

Για να αποκτήσετε δικαίωμα σε οικογενειακές παροχές, πρέπει να υποβάλετε αίτηση στο ταμείο οικογενειακών επιδομάτων στο οποίο είναι εγγεγραμμένος ο εργοδότης σας. Αυτός θα σας δώσει τη διεύθυνση του εν λόγω ταμείου, το οποίο θα σας παράσχει περισσότερες πληροφορίες.

Οι οικογενειακές παροχές καταβάλλονται στο πρόσωπο που αναθρέφει το παιδί, δηλαδή συνήθως στη μητέρα. Τα έγγαμα παιδιά, τα χειραφετημένα παιδιά και τα παιδιά ηλικίας άνω των 16 ετών που διαθέτουν δική τους κατοικία και δεν ανήκουν στο νοικοκυριό του προσώπου που είναι υπεύθυνο για την ανατροφή τους καθώς και τα παιδιά που έχουν παιδιά για τα οποία λαμβάνουν οικογενειακές παροχές λαμβάνουν προσωπικά τις οικογενειακές παροχές.

Οι αιτήσεις χορήγησης επιδόματος τοκετού πρέπει να υποβάλλονται στα αρμόδια ταμεία χορήγησης οικογενειακών επιδομάτων. Αίτηση χορήγησης του εν λόγω επιδόματος μπορεί να υποβληθεί από τον έκτο μήνα της εγκυμοσύνης και το επίδομα μπορεί να σας καταβληθεί από τον δεύτερο μήνα που προηγείται της πιθανής ημερομηνίας τοκετού.

Για να λάβετε τις εν λόγω παροχές, πρέπει να ενημερώσετε έγκαιρα τον εργοδότη σύμφωνα με τους προβλεπόμενους όρους και να προσκομίσετε τα απαραίτητα έγγραφα στην εθνική υπηρεσία απασχόλησης.

Το δικαίωμά σας σε οικογενειακά επιδόματα όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Τα χαρακτηριστικά και το ύψος των οικογενειακών επιδομάτων ποικίλουν σημαντικά από το ένα κράτος στο άλλο.* Είναι επομένως σημαντικό να γνωρίζετε ποιο κράτος είναι υπεύθυνο να σας χορηγήσει τα επιδόματα αυτά και ποιες προϋποθέσεις πρέπει να πληρούνται. Οι γενικές αρχές για τον προσδιορισμό της σχετικής νομοθεσίας διατίθενται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=849&langId=el>.

Η χώρα που είναι υπεύθυνη για την καταβολή των οικογενειακών επιδομάτων πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις περιόδους ασφάλισης που έχετε συμπληρώσει βάσει της νομοθεσίας άλλης χώρας της ΕΕ, καθώς και της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν, της Νορβηγίας ή της Ελβετίας, εάν αυτό είναι απαραίτητο ώστε να πληρούνται οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση του επιδόματος.

Εάν μια οικογένεια δικαιούται επιδόματα βάσει της νομοθεσίας περισσότερων της μίας χωρών, λαμβάνει κατά κανόνα τα υψηλότερα ποσά των παροχών που προβλέπονται βάσει της νομοθεσίας μίας από τις χώρες αυτές. Με άλλα λόγια, η οικογένεια αντιμετωπίζεται ωσάν όλα τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα να διαμένουν και να είναι ασφαλισμένα στη χώρα με την ευνοϊκότερη νομοθεσία.

Τα οικογενειακά επιδόματα δεν μπορούν να καταβάλλονται εις διπλούν για την ίδια περίοδο και για το ίδιο μέλος της οικογένειας. Υπάρχουν κανόνες προτεραιότητας σύμφωνα με τους οποίους προβλέπεται η αναστολή των επιδομάτων από μία χώρα μέχρι του ποσού εκείνων που καταβάλλονται από τη χώρα που είναι κατά βάση αρμόδια για την καταβολή τους.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

Κεφάλαιο X: Ανεργία

Πότε δικαιούστε παροχές ανεργίας;

Παροχή ανεργίας

Καταρχήν, οι μισθωτοί είναι ασφαλισμένοι κατά των κινδύνων ανεργίας, ανεξάρτητα από τον ημερήσιο ή εβδομαδιαίο αριθμό ωρών εργασίας. Οι δημόσιοι υπάλληλοι μπορούν επίσης, μετά τη μονομερή λύση της σχέσης εργασίας, να λάβουν επιδόματα ανεργίας.

Για να θεμελιώσετε δικαίωμα σε παροχές ανεργίας (*allocations de chômage/werkloosheidsuitkeringen*), πρέπει:

- να έχετε εργασθεί έναν ελάχιστο αριθμό ημερών (μεταξύ 312 και 624) εντός καθορισμένης χρονικής περιόδου (από 18 έως 36 μήνες). Η διάρκεια της εν λόγω περιόδου διαφέρει ανάλογα με την ηλικία. Οι περίοδοι εργασίας που πραγματοποιήθηκαν σε άλλα κράτη μέλη λαμβάνονται καταρχήν υπόψη, αλλά πρέπει να μείνατε άνεργος στο Βέλγιο.
- να μείνατε άνεργος και να μην λαμβάνετε αμοιβή για λόγους ανεξάρτητους από τη θέλησή σας
- να έχετε εγγραφεί ως αιτών εργασία στην αρμόδια υπηρεσία απασχόλησης και να απαντάτε σε κάθε προσήκουσα προσφορά εργασίας, σε κάθε προσφορά κατάρτισης ή, από την ηλικία των 45 ετών, σε κάθε προσφορά αλλαγής επαγγελματικής ειδίκευσης. Στη Φλάνδρα, η αρμόδια υπηρεσία απασχόλησης είναι η VDAB, στις Βρυξέλλες η Actiris και στη Βαλλονία η FOREM.
- να αναζητάτε ενεργά εργασία· μετά από μια ορισμένη περίοδο ανεργίας, καλείστε σε συνέντευξη προκειμένου να εξακριβωθεί εάν καταβάλλετε αρκετές προσπάθειες για τον σκοπό αυτό· θα σας ζητηθεί ενδεχομένως να συνάψετε σχετική έγγραφη δέσμευση, η οποία θα αξιολογηθεί στη συνέχεια.
- να θεωρείστε ικανοί προς εργασία.
- να είστε ηλικίας κάτω των 65 ετών (τόσο για τους άντρες όσο και για τις γυναίκες).
- ο τόπος συνήθους διαμονής σας πρέπει να βρίσκεται στο Βέλγιο και πρέπει να ζείτε πραγματικά στο Βέλγιο.

Δεν προβλέπονται καθεστώτα συνταξιοδότησης για τους αυτοαπασχολούμενους, πέραν ενός ειδικού επιδόματος πτώχευσης. Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με τους φορείς που αναφέρονται στο [Παράρτημα Ι](#).

Παροχές προσύνταξης

Προσύνταξη στο πλαίσιο συλλογικής σύμβασης (συμβατική)

Η προσύνταξη στο πλαίσιο συλλογικής σύμβασης (συμβατική προσύνταξη) είναι ένα καθεστώς το οποίο, σε περίπτωση απόλυσης, επιτρέπει σε ορισμένους ηλικιωμένους εργαζόμενους να λάβουν, επιπλέον του επιδόματος ανεργίας, ένα συμπληρωματικό επίδομα με το οποίο επιβαρύνεται ο εργοδότης ή ένα ταμείο που ενεργεί για λογαριασμό του. Η συμβατική προσύνταξη δεν συνιστά πρόωρη σύνταξη. Η συμβατική προσύνταξη αφορά μόνον τους εργαζόμενους στον ιδιωτικό τομέα.

Για να δικαιούστε σύνταξη αναπηρίας, πρέπει:

- να έχετε συμπληρώσει το 60ο έτος της ηλικίας σας (ή νωρίτερα σε περίπτωση μακροχρόνιας επαγγελματικής σταδιοδρομίας).

- να σας έχουν απολύσει. Αυτό προϋποθέτει ότι ο εργοδότης είτε σας κοινοποιεί προθεσμία καταγγελίας είτε προβαίνει στη λύση της σύμβασης εργασίας σας μέσω της καταβολής αποζημίωσης καταγγελίας της σύμβασης
- να έχετε θεμελιώσει δικαίωμα σε παροχή ανεργίας
- να έχετε αποσυρθεί από την αγορά εργασίας

Ο εργοδότης υποχρεούται να αντικαταστήσει τον προσυνταξιούχο.

Για να λάβετε προσύνταξη σε περίπτωση απόλυσης από επιχείρηση που αντιμετωπίζει οικονομικές δυσκολίες, πρέπει να έχετε συμπληρώσει το 52ο έτος της ηλικίας σας. Σε περίπτωση απόλυσης από επιχείρηση που βρίσκεται σε διαδικασία αναδιάρθρωσης, πρέπει να είστε μεταξύ 52 και 55 ετών (και σε εξαιρετικές περιπτώσεις να έχετε συμπληρώσει το 50ο έτος της ηλικίας σας, κατόπιν γνωμοδότησης μιας συμβουλευτικής επιτροπής). Σε αυτές τις περιπτώσεις δεν υπάρχει υποχρέωση αντισταθμιστικού επιδόματος.

Επίδομα μερικής απασχόλησης για εργαζόμενους μεγαλύτερης ηλικίας

Το επίδομα μερικής απασχόλησης για εργαζόμενους μεγαλύτερης ηλικίας (*pré-pension conventionnelle à mi-temps/half-tijds brugpensioen*) χορηγείται ως συμπληρωματική αποζημίωση σε εργαζόμενους μεγαλύτερης ηλικίας που υφίστανται μείωση επιδομάτων λόγω μερικής απασχόλησης. Το καθεστώς αυτό αφορά μόνον τους πλήρως απασχολούμενους εργαζόμενους των επιχειρήσεων του ιδιωτικού τομέα, οι οποίοι μειώνουν τις παροχές εργασίας τους στο ήμισυ του κανονιστικού χρόνου.

Για να δικαιούστε το επίδομα αυτό, πρέπει:

να είστε τουλάχιστον 55 ετών·

να έχετε θεμελιώσει δικαίωμα σε παροχή ανεργίας

Ο εργοδότης υποχρεούται να σας αντικαταστήσει κατά τις ώρες που δεν εργάζεστε πλέον.

Τι καλύπτεται;

Παροχές ανεργίας

Το ημερήσιο ποσό του επιδόματος ανεργίας εξαρτάται από τη διάρκεια της ανεργίας, τη μέση ημερήσια αμοιβή και την οικογενειακή κατάσταση. Όταν ένας άνεργος συντηρεί οικογένεια και αποτελεί τη μοναδική πηγή εισοδήματος, δικαιούται επίδομα ανεργίας ίσο με το 60 % της απολεσθείσας ημερήσιας αμοιβής, μέγιστου ύψους 53,64 ευρώ και ελάχιστου ύψους 40,32 ευρώ. Άνεργος ο οποίος δεν συντηρεί οικογένεια δικαιούται επίδομα ίσο με το 60 % της απολεσθείσας αμοιβής κατά το πρώτο έτος ανεργίας (μέγιστου ύψους 53,64 ευρώ και ελάχιστου ύψους 33,87 ευρώ) και με το 55 % της εν λόγω αμοιβής μετά το πέρας του πρώτου έτους (μέγιστου ύψους 41,89 ευρώ).

Άνεργος ο οποίος δεν συντηρεί οικογένεια δικαιούται επίδομα ίσο με το 60 % της απολεσθείσας αμοιβής κατά το πρώτο έτος ανεργίας (μέγιστου ύψους 53,64 ευρώ και ελάχιστου ύψους 25,39 ευρώ) και με το 40 % της εν λόγω αμοιβής μετά το πέρας του πρώτου έτους (μέγιστου ύψους 31,14 ευρώ και ελάχιστου 25,39 ευρώ) Στη συνέχεια, λαμβάνει κατ' αποκοπή ποσό 17,89 ευρώ.

Οι άνεργοι ηλικίας άνω των 50 ετών, οι οποίοι έχουν εργασθεί στο παρελθόν επί τουλάχιστον 20 έτη, λαμβάνουν συμπληρωματικό επίδομα προϋπηρεσίας ή συμπληρωματικό επίδομα επανόδου στην εργασία.

Ένας μερικώς άνεργος μπορεί, σε ορισμένες περιπτώσεις, να λάβει συμπληρωματικό επίδομα, το ύψος του οποίου εξαρτάται από τον αριθμό των ωρών που εργάστηκε.

Οι εργαζόμενοι των οποίων η σύμβαση απασχόλησης αναστέλλεται προσωρινά για λόγους ανεξάρτητους από τη βούληση των μερών μπορούν να λάβουν προσωρινό επίδομα ανεργίας (*allocation de chômage temporaire/tijdelijke werkloosheidsuitkering*) για κάθε πλήρη ημέρα αναστολής της σύμβασης.

Οι νέοι ηλικίας κάτω των 30 ετών κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης, οι οποίοι παραμένουν πλήρως άνεργοι μετά τη αποφοίτησή τους από το σχολείο, μπορούν, ύστερα από πρακτική άσκηση αναμονής, να λάβουν ημερήσιο κατ' αποκοπή επίδομα, εφόσον πληρούν όλες τις νόμιμες προϋποθέσεις που σχετίζονται με την ηλικία, τον τύπο εκπαίδευσης που παρακολούθησαν προηγουμένως κ.λπ.

Ωστόσο, ορισμένοι μερικώς απασχολούμενοι οι οποίοι είναι πλήρως άνεργοι δικαιούνται μόνον τον αριθμό των επιδομάτων που αντιστοιχούν στο ωράριο εργασίας τους.

Σώρευση με άλλες παροχές και εισοδήματα από εργασία

Η σώρευση με άλλες παροχές κοινωνικής ασφάλισης είναι περιορισμένη,

Η σώρευση με εισοδήματα από επαγγελματική εργασία περιορίζεται σε ορισμένες περιπτώσεις μόνο. Όταν το επαγγελματικό εισόδημα προέρχεται από «εξαρτημένη» εργασία που ασκείται για ελάχιστο διάστημα τριών μηνών πριν από την έναρξη της περιόδου ανεργίας και η οποία συνεχίζεται μετά την έναρξη της ανεργίας, η σώρευση είναι δυνατή εφόσον δεν υπερβαίνει το 130 % της μέγιστης ημερήσιας αποζημίωσης ανεργίας για τα πρόσωπα που συντηρούν οικογένεια. Όταν το επαγγελματικό εισόδημα προέρχεται από «περιστασιακή» εργασία που ασκείται κατά τη διάρκεια της περιόδου ανεργίας για διάστημα ενός μήνα, η ημερήσια αποζημίωση ανεργίας δεν χορηγείται για τις ημέρες κατά τις οποίες ασκείται η επαγγελματική δραστηριότητα ενώ διατηρείται για τις υπόλοιπες ημέρες.

Άρνηση των παροχών και κυρώσεις

Εάν είστε άνεργος επειδή αφήσατε την εργασία σας χωρίς βάσιμο λόγο ή επειδή απολυθήκατε λόγω δική σας υπαιτιότητας ή επειδή, όντας άνεργος, αρνηθήκατε μια προσήκουσα θέση εργασίας, μια κατάρτιση (π.χ. αποκλεισμός σε περίπτωση μη συνεργασίας κατά τη διάρκεια συγκεκριμένης διαδικασίας ενεργούς αναζήτησης εργασίας ή στο πλαίσιο ανατοποθέτησης), ή επειδή δεν καταβάλατε επαρκείς προσπάθειες για την εξεύρεση εργασίας, ενδέχεται να μην σας χορηγηθούν παροχές για ένα ορισμένο χρονικό διάστημα.

Παροχές προσύνταξης

Προσύνταξη στο πλαίσιο συλλογικής σύμβασης (συμβατική)
Επιπροσθέτως του επιδόματος ανεργίας χορηγείται συμπληρωματικό επίδομα (*indemnité complémentaire/aanvullende vergoeding*) ίσο με το ήμισυ της διαφοράς μεταξύ των καθαρών αποδοχών (ανώτατο όριο) και του επιδόματος ανεργίας. Η αποζημίωση καταβάλλεται από τους εργοδότες. Το ποσό αντιστοιχεί στο 60 % της τελευταίας μικτής αμοιβής σας (με ανώτατο όριο τα 1.960,18 ευρώ), ανεξάρτητα από την οικογενειακή σας κατάσταση. Το ποσοστό αυτό παραμένει αμετάβλητο καθ' όλη της διάρκεια της προσύνταξης.

Επίδομα μερικής απασχόλησης για εργαζόμενους μεγαλύτερης ηλικίας

Εκτός της αμοιβής από τη μερική απασχόληση, οι δικαιούχοι λαμβάνουν επίσης μια συμπληρωματική παροχή που εν μέρει αποτελεί παροχή ανεργίας, ενώ το υπόλοιπο ποσό καταβάλλεται από τον εργοδότη. Η παροχή ανεργίας είναι κατ' αποκοπή ποσό που ανέρχεται σε 14,90 ευρώ την ημέρα.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές ανεργίας;

Πρέπει να υποβάλετε αίτηση στον αρμόδιο οργανισμό καταβολής των επιδομάτων ανεργίας σας (*allocations de chômage/werkloosheidsuitkeringen*). Οι αποφάσεις που αφορούν την καταβολή των επιδομάτων ανεργίας λαμβάνονται από τον Εθνικό οργανισμό για την απασχόληση (*Office national pour l'emploi/Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening - ONEM/RVA*) και οι πληρωμές καταβάλλονται είτε από εγκεκριμένους ιδιωτικούς οργανισμούς που έχουν θεσπίσει οι συνδικαλιστικές οργανώσεις (CSC/ACV, FGTB/ABVV, CGSLB/ACLVB) είτε από τον δημόσιο οργανισμό, το Επικουρικό ταμείο καταβολής των επιδομάτων ανεργίας (*Caisse auxiliaire de paiement des allocations de chômage/Hulpkas voor werkloosheidsuitkeringen - CAPAC/HVW*).

Ο άνεργος επιλέγει ελεύθερα τον οργανισμό πληρωμών και μπορεί να τον αλλάξει οποτεδήποτε.

Το δικαίωμά σας σε παροχές ανεργίας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Αρμόδιο για τη χορήγηση παροχών ανεργίας είναι συνήθως το κράτος μέλος στο οποίο απασχολείστε. Ειδικές διατάξεις ισχύουν για τους μεθοριακούς εργαζόμενους και άλλους διασυνοριακούς εργαζόμενους, οι οποίοι έχουν διατηρήσει τον τόπο κατοικίας τους σε κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο στο οποίο εργάζονται.

Περίοδοι ασφάλισης ή απασχόλησης που έχουν συμπληρωθεί σε άλλες χώρες της ΕΕ, καθώς και στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία, ενδέχεται να χρησιμοποιηθούν ώστε να πληρούνται οι προϋποθέσεις χορήγησης.

Εάν θέλετε να αναζητήσετε εργασία σε άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία, μπορείτε υπό ορισμένες προϋποθέσεις να εξαγάγετε τις παροχές αυτές για ορισμένο χρονικό διάστημα.*

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο XI: Ελάχιστοι πόροι διαβίωσης

Πότε δικαιούστε παροχές λόγω ελάχιστων πόρων διαβίωσης;

Γενικό σύστημα

Το εν λόγω σύστημα διασφαλίζει το δικαίωμα κοινωνικής ένταξης μέσω της επαγγελματικής αποκατάστασης ή του εισοδήματος ένταξης (*revenu d'intégration/leefloon*), σε συνδυασμό ή όχι με ένα πρόγραμμα ένταξης. Το εισόδημα ένταξης πρέπει να διασφαλίζει ένα ελάχιστο εισόδημα σε πρόσωπα τα οποία δεν διαθέτουν επαρκείς πόρους διαβίωσης και δεν είναι σε θέση να καλύψουν τις ανάγκες τους με ίδια ή άλλα μέσα. Δικαίωμα στην εν λόγω παροχή θεμελιώνεται όταν, μετά από διερεύνηση της κοινωνικής και οικονομικής κατάστασης του ατόμου, διαπιστώνεται ότι το εισόδημά του είναι χαμηλότερο από το εισόδημα ένταξης.

Ο ενδιαφερόμενος πρέπει να έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του (ηλικία ενηλικίωσης), με εξαίρεση: τους χειραφετημένους έγγαμους ανηλίκους, τους άγαμους που φροντίζουν παιδί ή παιδιά και τις έγκυες ανήλικες. Δεν υπάρχει ανώτατο όριο ηλικίας.

Ο αιτών πρέπει να αποδεικνύει ότι είναι πρόθυμος να εργαστεί, εκτός εάν δεν το επιτρέπουν λόγοι υγείας ή ισότητας.

Εγγυημένο εισόδημα για ηλικιωμένα άτομα

Πρόκειται για έναν μηχανισμό οικονομικής βοήθειας για τους ηλικιωμένους που δεν διαθέτουν επαρκείς πόρους.

Είστε επιλέξιμος για το εγγυημένο εισόδημα (*garantie de revenus aux personnes âgées/inkomensgarantie voor ouderen*) από την ηλικία των 65 ετών. Το δικαίωμα στο εγγυημένο εισόδημα για ηλικιωμένα άτομα (γνωστό με το όνομα GRAPA) εξαρτάται από το συνολικό εισόδημά σας, από όλες τις πηγές (σύνταξη, εισόδημα από ακίνητα, επαγγελματικά εισοδήματα, κ.λπ.). Σε περίπτωση που οι πόροι σας υπερβαίνουν ένα συγκεκριμένο όριο, το ποσό της GRAPA που θα καταβάλλεται θα αφαιρεθεί ανάλογα.

Πρέπει να κατοικείτε στο Βέλγιο προκειμένου να έχετε δικαίωμα στο GRAPA.

Επίδομα υποκατάστασης εισοδημάτων

Το επίδομα αντισταθμιστικού εισοδήματος (*allocation de remplacement de revenus/inkomensvervangende tegemoetkoming*) χορηγείται σε άτομα με ειδικές ανάγκες, των οποίων η σωματική ή διανοητική κατάσταση μείωσε τη βιοποριστική τους ικανότητα τουλάχιστον στο ένα τρίτο του εισοδήματος που θα μπορούσε να έχει ένα υγιές άτομο ασκώντας ένα επάγγελμα στη γενική αγορά εργασίας.

Το πρόσωπο που επιθυμεί να λάβει επίδομα αντισταθμιστικού εισοδήματος πρέπει να είναι ηλικίας από 21 έως 65 ετών, να κατοικεί στο Βέλγιο και να διαμένει πράγματι στη χώρα αυτή. Ωστόσο, το πρόσωπο που δικαιούται επίδομα αντισταθμιστικού εισοδήματος πριν από την ηλικία των 65 ετών μπορεί να συνεχίσει να το λαμβάνει και μετά την ηλικία αυτή. Το άτομο με ειδικές ανάγκες πρέπει επίσης να διαθέτει μια από τις ιθαγένειες που αναφέρονται στη νομοθεσία.

Άλλες παροχές

Προβλέπεται επίσης η χορήγηση και άλλων παροχών ελάχιστου εισοδήματος, όπως εγγυημένες οικογενειακές παροχές (*prestations familiales garanties/gewaarborgde gezinsbijslag*) και επίδομα στήριξης ηλικιωμένων (*allocation pour l'aide aux personnes âgées/tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden*). Για περισσότερες πληροφορίες βλ. Παράρτημα Ι.

Τι καλύπτεται;

Γενικό σύστημα

Το μηνιαίο ποσό του εισοδήματος ένταξης (*revenu d'intégration/leefloon*) έχει ως εξής:

- συμβιούντες: 503,39 ευρώ
- άγαμοι: 755,08 ευρώ
- συμβιούντες που συντηρούν οικογένεια: 1.006,78 ευρώ.

Η παροχή παρέχεται για απεριόριστο χρονικό διάστημα, εφόσον εξακολουθούν να πληρούνται οι προϋποθέσεις χορήγησης.

Τα ποσά αυτά μπορούν να συνδυάζονται με οικογενειακά επιδόματα για τα τέκνα. Εάν το εισόδημα του νοικοκυριού είναι χαμηλότερο από ένα συγκεκριμένο ανώτατο όριο, τα επιδόματα χορηγούνται εις το ακέραιο. Εάν το ύψος του εισοδήματος υπερβαίνει το ανώτατο όριο, το ποσό των επιδομάτων μειώνεται ανάλογα. Πέραν των εν λόγω ανώτατων ορίων, το ύψος των επιδομάτων είναι αντιστρόφως ανάλογο του ύψους του εισοδήματος.

Όσον αφορά τα στεγαστικά επιδόματα και τα επιδόματα θέρμανσης, οι ομόσπονδες οντότητες προβλέπουν τη χορήγηση παροχών εγκατάστασης, μετακόμισης και ενοικίου. Η χορήγηση των παροχών αυτών προβλέπεται μόνο σε περιφερειακό επίπεδο. Επιπλέον, προβλέπονται ορισμένα ειδικά δικαιώματα σε υγειονομική περίθαλψη.

Εγγυημένο εισόδημα για ηλικιωμένα άτομα

Το μηνιαίο ποσό του εγγυημένου εισοδήματος για τους ηλικιωμένους (*garantie de revenus aux personnes âgées/inkomensgarantie voor ouderen*) διαφέρει ανάλογα με τον αριθμό των μελών της οικογένειας.

- Βασικό ποσό: 934,61 ευρώ;
- Ποσό συμβιούντων: 623,07 ευρώ
- ποσό ανά νοικοκυριό (για 2 συμβιούντες δικαιούχους): 1.246,14 ευρώ.

Ο δικαιούχος δικαιούται επίσης υγειονομική περίθαλψη:

Η παροχή παρέχεται για όσο διάστημα εξακολουθούν να πληρούνται οι προϋποθέσεις χορήγησης.

Επίδομα υποκατάστασης εισοδημάτων

Το ύψος του μηνιαίου βασικού επιδόματος καθορίζεται από την οικογενειακή κατάσταση του αναπήρου:

- Κατηγορία Α: 503,65 ευρώ
- Κατηγορία Β: 755,46 ευρώ
- Κατηγορία Γ: 1.007,28 ευρώ.

Για τον υπολογισμό του επιδόματος, λαμβάνονται υπόψη τα έσοδα του ατόμου με ειδικές ανάγκες καθώς και του προσώπου με το οποίο συμβιώνει, Ωστόσο, στα εν λόγω εισοδήματα επιβάλλονται ορισμένες απαλλαγές.

Μετά την έγκριση του επιδόματος, το δικαίωμα συνεχίζει να υφίσταται εφόσον δεν επέλθει σημαντική μεταβολή της κατάστασης του αναπήρου.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στα επιδόματα λόγω ελάχιστων πόρων διαβίωσης;

Γενικό σύστημα

Το επίδομα ένταξης χορηγείται από τα κατά τόπους δημόσια κέντρα κοινωνικής πρόνοιας (στο εξής «PCSA») (*Centre public d'action sociale/Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn - CPAS/OCMW*), βάσει ενός ελέγχου δικαιωμάτων.

Για τη χορήγηση επιδόματος ένταξης απαιτείται η διενέργεια ελέγχου της κοινωνικής και οικονομικής κατάστασης του ενδιαφερόμενου από κοινωνικό λειτουργό του PCSA. Ο αιτών έχει το δικαίωμα να παράσχει τη γνώμη του πριν από την έκδοση της απόφασης. Το συμβούλιο κοινωνικής πρόνοιας του PCSA καλείται να αποφασίσει εντός 30 ημερών από την υποβολή της αίτησης. Το δικαίωμα αναγνωρίζεται από την ημέρα κατάθεσης της αίτησης. Η πρώτη καταβολή του επιδόματος πρέπει να πραγματοποιείται εντός 15 ημερών από την έκδοση της απόφασης.

Εγγυημένο εισόδημα για ηλικιωμένα άτομα

Αυτό το δικαίωμα οικονομικής βοήθειας εξετάζεται αυτεπαγγέλτως εάν λαμβάνετε σύνταξη, επίδομα ατόμου με ειδικές ανάγκες ή εισόδημα ένταξης. Σε διαφορετική περίπτωση, πρέπει να υποβάλετε ο ίδιος αίτηση στη δημοτική αρχή ή στον Εθνικό οργανισμό συντάξεων.

Ο Εθνικός οργανισμός συντάξεων (*Office national des pensions/Rijksdienst voor Pensioenen - ONP/RVP*) αξιολογεί, κατόπιν ελέγχου της συνολικής οικονομικής κατάστασης του αιτούντος και των συμβιούντων προσώπων, εάν ο ενδιαφερόμενος δικαιούται την εν λόγω παροχή.

Επίδομα υποκατάστασης εισοδημάτων

Η αίτηση χορήγησης επιδόματος αντισταθμιστικού εισοδήματος (*allocation de remplacement de revenus/inkomensvervangende tegemoetkoming*) υποβάλλεται στον δήμαρχο της κοινότητας στην οποία το άτομο με ειδικές ανάγκες είναι εγγεγραμμένο στο μητρώο των Βέλγων υπηκόων ή στο μητρώο αλλοδαπών.

Η Γενική διεύθυνση για τα άτομα με αναπηρίες (*Direction générale Personnes handicapées/Directie-generaal Personen met een Handicap*) είναι αρμόδια τόσο για τη διερεύνηση των διοικητικών πτυχών (αποδεκτό της αίτησης, οικογενειακή κατάσταση, προϋποθέσεις θεμελίωσης δικαιώματος) όσο και των ιατρικών πτυχών της αίτησης, η οποία πραγματοποιείται από ιατρό των αρμοδίων αρχών ή από εντεταλμένο ιατρό.

Το δικαίωμά σας σε επιδόματα λόγω ελάχιστων πόρων διαβίωσης όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Ο συντονισμός των κανόνων της ΕΕ αφορά μόνο την κοινωνική ασφάλιση και όχι τις παροχές κοινωνικής πρόνοιας.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

Κεφάλαιο XII: Μακροχρόνια περίθαλψη

Πότε δικαιούστε μακροχρόνια περίθαλψη;

Όσον αφορά τη μακροχρόνια περίθαλψη, δεν υφίσταται ειδική νομοθεσία σε ομοσπονδιακό (εθνικό) επίπεδο. Εντούτοις, προβλέπεται η χορήγηση ορισμένων παροχών στο πλαίσιο της νομοθεσίας για την ασφάλιση ασθενείας και αναπηρίας (βλ. Κεφάλαιο III: Παροχές ασθενείας σε χρήμα και Κεφάλαιο V: Παροχές αναπηρίας) και για την εγγύηση επαρκών πόρων (βλ. Κεφάλαιο XI: Ελάχιστοι πόροι διαβίωσης).

Ασφάλεια ασθενείας και αναπηρίας

Οι ασφαλισμένοι στο καθεστώς ασφάλισης ασθενείας (εργαζόμενοι που έχουν συνάψει σύμβαση εργασίας και εξομοιούμενες κατηγορίες) οι οποίοι δεν μπορούν να αντεπεξέλθουν σε καθημερινές δραστηριότητες δικαιούνται ορισμένες παροχές. Προϋπόθεση για να λάβετε αυτές τις παροχές σε χρήμα είναι να είσθε άνω των 15,5 ετών, να μην έχετε φθάσει σε ηλικία συνταξιοδότησης, και η αυτονομία σας να είναι περιορισμένη. Το επίδομα αυτό υπολογίζεται με βάση τον βαθμό της υφιστάμενης βλάβης.

Ασφάλιση πρόνοιας (περιφερειακή)

Σε επίπεδο ομόσπονδων οντοτήτων (φλαμανδική κοινότητα) υπάρχει ένα υποχρεωτικό καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης, η ασφάλιση περίθαλψης (*Zorgverzekerung/Assurance soins*). Το εν λόγω καθεστώς παρέχει στον ασφαλισμένο το δικαίωμα υπαγωγής σε ένα ταμείο ασφάλισης περίθαλψης, το οποίο καλύπτει ορισμένες δαπάνες (με τη μορφή μηνιαίας παροχής) που συνδέονται με την παροχή βοήθειας και υπηρεσιών μη ιατρικής φύσης.

Προϋπόθεση για τη θεμελίωση δικαιώματος σε ασφάλιση περίθαλψης είναι να είστε μόνιμος κάτοικος της Φλαμανδικής Περιφέρειας ή της δίγλωσσης περιφέρειας των Βρυξελλών επί πέντε συναπτά έτη και να υπάγεστε σε ένα αναγνωρισμένο ταμείο ασφάλισης περίθαλψης.

Επίσης, πρέπει να συντρέχει σοβαρή και παρατεταμένη περιορισμένη αυτονομία, όπως π.χ. το άτομο να χρειάζεται βοήθεια από το συγγενικό ή φιλικό περιβάλλον ή από πάροχο περίθαλψης για να αντεπεξέλθει στις καθημερινές δραστηριότητες.

Δεν ανώτατο ηλικιακό όριο για την ασφάλεια πρόνοιας. Το κατώτατο όριο ηλικίας είναι τα 25 έτη, ωστόσο σε ορισμένες περιπτώσεις χορηγούνται παροχές και σε άτομα μικρότερης ηλικίας.

Επίδομα ένταξης και επίδομα στήριξης ηλικιωμένων

Το επίδομα ένταξης (*allocation d'intégration/integratietegemoetkoming*) και το επίδομα στήριξης ηλικιωμένων (*allocation pour l'aide aux personnes âgées/tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden*) χορηγούνται με κριτήρια εισοδήματος.

Το επίδομα ένταξης χορηγείται σε αναπήρους ηλικίας 21 ετών και άνω που υπέβαλαν αίτηση προτού συμπληρώσουν το 65ο έτος της ηλικίας τους, για τους οποίους στοιχειοθετείται περιορισμένη αυτονομία. Το επίδομα ένταξης χορηγείται μόνο όταν το εισόδημα δεν υπερβαίνει κάποια ανώτερα όρια.

Το επίδομα στήριξης ηλικιωμένων χορηγείται σε αναπήρους άνω των 65 ετών οι οποίοι δεν λαμβάνουν επίδομα αντισταθμιστικού εισοδήματος (*allocation de remplacement de revenus/ inkomensvervangende tegemoetkoming*, βλ. Κεφάλαιο XI: Ελάχιστοι πόροι διαβίωσης) ούτε επίδομα ένταξης και των οποίων η αυτονομία είναι περιορισμένη.

Τι καλύπτεται;

Ασφάλεια ασθένειας και αναπηρίας

Στο πλαίσιο του καθεστώτος ασφάλισης ασθένειας και αναπηρίας χορηγούνται διάφορες παροχές σε είδος, όπως νοσηλευτική φροντίδα κατ' οίκον για σοβαρά εξαρτώμενους ασθενείς. Η ασφάλιση καλύπτει μέρος των πάγιων δαπανών της παρεχόμενης περίθαλψης, ανάλογα με τον βαθμό σωματικής εξάρτησης του ασθενούς. Επίσης, στο πλαίσιο του εν λόγω καθεστώτος προβλέπεται η παροχή περίθαλψης σε κέντρο φροντίδας.

Άτομα με αναπηρία τα οποία συντηρούν εξαρτώμενα άτομα και για τα οποία τεκμηριώνεται η αναγκαιότητα βοήθειας από τρίτο δικαιούνται ένα κατ' αποκοπή επίδομα ύψους 13,25 ευρώ ημερησίως.

Ασφάλιση πρόνοιας (περιφερειακή)

Το καθεστώς ασφάλισης περίθαλψης προβλέπει τη χορήγηση μιας παροχής σε χρήμα με στόχο την παροχή μη ιατρικής βοήθειας και στήριξης από τρίτους σε πρόσωπα περιορισμένης αυτονομίας με τη μορφή πλήρους ή μερικής περίθαλψης σε κέντρο φροντίδας ή περίθαλψης εξωτερικών ασθενών.

Για τη φροντίδα που παρέχεται σε επίπεδο κοινότητας ή κατ' οίκον, το ύψος της εν λόγω μηνιαίας παροχής ανέρχεται σε 130 ευρώ. Το ίδιο ποσό χορηγείται εάν το πρόσωπο διαμένει σε ίδρυμα και όχι σε διαμέρισμα με τις κατάλληλες παροχές.

Η παροχή καταβάλλεται στον δικαιούχο για μέγιστο διάστημα 36 μηνών όταν η φροντίδα παρέχεται σε επίπεδο κοινότητας ή κατ' οίκον. Σε περίπτωση πλήρους περίθαλψης σε κέντρο φροντίδας δεν προβλέπεται μέγιστη διάρκεια.

Επίδομα ένταξης και επίδομα στήριξης ηλικιωμένων

Στόχος των εν λόγω επιδομάτων είναι η αντιστάθμιση των πρόσθετων δαπανών λόγω της περιορισμένης αυτονομίας του ατόμου. Χορηγούνται κατ' αποκοπή και το ύψος τους διαφέρει ανάλογα με τον βαθμό εξάρτησης του ατόμου.

Το επίδομα ένταξης (*allocation d'intégration/integratietegemoetkoming*) μειώνεται κατά 28 % εάν ο δικαιούχος διαμένει σε ίδρυμα το οποίο χρηματοδοτείται εξ ολοκλήρου ή εν μέρει από κρατικούς πόρους.

Τα επιδόματα χορηγούνται για όσο διάστημα πληρούνται οι ιατρικές και διοικητικές προϋποθέσεις.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στη μακροχρόνια περίθαλψη;

Η χορήγηση των παροχών εξαρτάται από τον βαθμό ανάγκης για μακροχρόνια περίθαλψη. Η αξιολόγηση της ανάγκης για φροντίδα καταδεικνύεται από ορισμένους ενδείκτες.

Ασφάλεια ασθένειας και αναπηρίας

Όσον αφορά την κατ' οίκον νοσηλευτική φροντίδα, ο βαθμός ανάγκης αξιολογείται από έναν νοσηλευτή ή τον θεράποντα ιατρό. Όσον αφορά την παροχή φροντίδας από τρίτο, ο βαθμός ανάγκης αξιολογείται από ιατρικό σύμβουλο και από την αρμόδια υγειονομική επιτροπή του Εθνικού ιδρύματος ασφάλισης ασθένειας και αναπηρίας (*Institut National d'Assurance Maladie-Invalidité/Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering - INAMI/RIZIV*).

Ασφάλιση πρόνοιας (περιφερειακή)

Όσον αφορά τη φροντίδα που παρέχεται σε επίπεδο κοινότητας και την κατ' οίκον φροντίδα, η αξιολόγηση διενεργείται από επαγγελματικό οργανισμό ή πάροχο περίθαλψης αρμόδιο να αποφαινεται σχετικά με τη σοβαρότητα και τη διάρκεια της κατάστασης περιορισμένης αυτονομίας. Ο βαθμός εξάρτησης πιστοποιείται με βεβαίωση που χορηγείται από τη δημόσια ομοσπονδιακή υπηρεσία κοινωνικής ασφάλισης (*SPF Sécurité Sociale/FOD Sociale Zekerheid*), το ταμείο ασθενείας, την υπηρεσία φροντίδας στο σπίτι ή, ανάλογα με την περίπτωση, το ταμείο οικογενειακών επιδομάτων ή εγκεκριμένο αξιολογητή που επιλέγει ο ενδιαφερόμενος ή εκπρόσωπός του.

Όσον αφορά την περίθαλψη σε κέντρο φροντίδας, ο βαθμός εξάρτησης πιστοποιείται με βεβαίωση διαμονής σε αναγνωρισμένο ίδρυμα.

Επίδομα ένταξης και επίδομα στήριξης ηλικιωμένων

Η περιορισμένη αυτονομία διαπιστώνεται από εντεταλμένο ιατρό ή από μια διεπιστημονική ομάδα η οποία ελέγχεται από τη Γενική Διεύθυνση για τα άτομα με αναπηρίες της δημόσιας ομοσπονδιακής υπηρεσίας κοινωνικής ασφάλισης.

Το δικαίωμά σας σε μακροχρόνια περίθαλψη όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Οι παροχές μακροχρόνιας περίθαλψης υπάγονται επίσης στους κανόνες της ΕΕ για τον συντονισμό της κοινωνικής ασφάλισης, όπως οι παροχές ασθενείας. Οι παροχές μακροχρόνιας περίθαλψης σε χρήμα καταβάλλονται σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένοι, ανεξάρτητα από τη χώρα στην οποία διαμένετε προσωρινά ή μόνιμα.*

Οι παροχές μακροχρόνιας περίθαλψης σε είδος χορηγούνται σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας στην οποία διαμένετε προσωρινά ή μόνιμα ωσάν να ήσαστε ασφαλισμένος στη χώρα αυτή.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Παράρτημα I: Χρήσιμες διευθύνσεις και χρήσιμοι δικτυακοί τόποι

Μισθωτοί

Δημόσια ομοσπονδιακή υπηρεσία κοινωνικής ασφάλισης

Service public fédéral – Sécurité sociale (SPF Sécurité sociale)
Federale Overheidsdienst – Sociale Zekerheid (FOD Sociale Zekerheid)
Finance Tower
Boulevard du Jardin Botanique/Kruidtuinlaan, 50 boîte/bus 1
1000 Bruxelles/Brussel
www.socialsecurity.fgov.be

Λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τη βελγική κοινωνική ασφάλιση, μπορείτε να βρείτε στον δικτυακό τόπο της υπηρεσίας κοινωνικής ασφάλισης SPF/FOD:
<https://www.socialsecurity.be>

Υπαγωγή στη βελγική κοινωνική ασφάλιση

Γενικό καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης μισθωτών

Εθνικός οργανισμός κοινωνικής ασφάλισης (ONSS)
Rijksdienst voor sociale zekerheid (RSZ)
Landesamt für Soziale Sicherheit (LSS)
Ο Εθνικός οργανισμός κοινωνικής ασφάλισης είναι υπεύθυνος για την είσπραξη των εισφορών και την κατανομή τους μεταξύ των λοιπών οργανισμών.

Place Victor Horta/Victor Hortaplein 11
B-1060 Bruxelles/Brussel
Τηλ.: (32-2) 509 31 11
Φαξ: (32-2) 509 30 19
Ηλ. Ταχ.: webmaster@onssrszls.fgov.be
<http://www.onssrszls.fgov.be>

Καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης για τους εργαζόμενους εκτός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου και της Ελβετίας

Office de sécurité sociale d'outre mer (OSSOM)
Dienst voor de overzeese social zekerheid (DOSZ)
Amt Für Überseeische Soziale Sicherheit (AÜSS)
Avenue Louise/Louizalaan 194
B-1050 Bruxelles/Brussel
Τηλ.: (32-2) 642 05 11
Φαξ: (32-2) 642 05 59
Ηλ. Ταχ.: info@ossom.fgov.be
<http://www.dosz-ossom.fgov.be>

Παροχές κοινωνικής ασφάλισης: Διαχείριση

Η χορήγηση και η καταβολή των επιδομάτων ρυθμίζονται από ειδικούς οργανισμούς.

Παροχές ασθενείας, μητρότητας και συναφείς παροχές πατρότητας, καθώς και παροχές αναπηρίας

Γενικό καθεστώς των μισθωτών

Εθνικό ίδρυμα ασφάλισης ασθενείας και αναπηρίας
Institut national d'assurance maladie invalidité (INAMI)
Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering (RIZIV)
Avenue de Tervueren/Tervurenlaan 211
B-1150 Bruxelles/Brussel
Τηλ.: Τηλεφωνικό κέντρο: (32-2) 739 71 11
Φαξ: (32-2) 739 72 91
Για την πληροφόρηση σχετικά με την υγειονομική περίθαλψη: Τηλ.: (32-2) 739 78 00
Για πληροφορίες σχετικά με παροχές ασθενείας, μητρότητας ή πατρότητας: Τηλ.: (32-2) 739 76 90
<http://www.inami.fgov.be/www.riziv.fgov.be>

Κατάλογος όλων των οργανισμών ασφάλισης είναι διαθέσιμος στον δικτυακό τόπο του INAMI στην ακόλουθη διεύθυνση:
<http://inami.fgov.be/secure/fr/insurers/contacts/index.htm>

- Alliance nationale des mutualités chrétiennes/Landsbond der Christelijke Mutualiteiten (Εθνική συμμαχία χριστιανικών ταμείων αλληλασφάλισης): <http://www.mc.be / www.cm.be>
- Union nationale des mutualités neutres/Landsbond van de Neutrale Ziekenfondsen (Εθνική ένωση ουδέτερων ταμείων αλληλασφάλισης): <http://www.mutualites-neutres.be / www.neutrale-ziekenfondsen.be>
- Union nationale des mutualités socialistes/Nationaal Verbond van Socialistische Mutualiteiten (Εθνική ένωση σοσιαλιστικών ταμείων αλληλασφάλισης): <http://www.mutsoc.be / www.socmut.be>
- Union nationale des mutualités libérales/Landsbond van Liberale Mutualiteiten (Εθνική ένωση φιλελεύθερων ταμείων αλληλασφάλισης): <http://www.libmut.be / www.mutlib.be>
- Union nationale des mutualités libres/Landsbond van de Onafhankelijke Ziekenfondsen (Εθνική ένωση ελεύθερων ταμείων αλληλασφάλισης): <http://www.mloz.be>
- Caisse auxiliaire d'assurance maladie-invalidité (CAAMI) — Hulpkas voor ziekte- en invaliditeitsverzekering (HZIV) — Hilfskasse für Kranken- und Invalidenversicherung (HKIV) (Επικουρικό ταμείο ασφάλισης ασθενείας-αναπηρίας):
Rue du Trône/Troonstraat 30A
B-1000 Bruxelles/Brussel
Τηλ.: (32-2) 229 35 62
Φαξ: (32-2) 229 35 58
<http://www.caami-hziv.fgov.be>
- Caisse des soins de santé de la SNCB Holding - Kas der Geneeskundige Verzorging van de NMBS Holding
Rue de France/Frankrijkstraat 85
B-1060 Bruxelles/Brussel
Τηλ.: (32-2) 526 35 28
Φαξ: (32-2) 525 35 61

Ναυτικοί

Ταμείο αρωγής και προνοίας ναυτικών
Caisse de secours et de prévoyance en faveur des marins (CSPM) ()
Hulp- en voorzorgskas voor zeevarenden (HVKZ)
"Maritiem Huis"
Olijfakstraat 1-13
Postbus 1
B-2060 Antwerpen 6

Τηλ.: (32-3) 220 74 11
Φαξ: (32-3) 220 74 66
<http://www.hvkz-cspm.fgov.be>

Παροχές για εργατικά ατυχήματα

Ταμείο εργατικών ατυχημάτων
Fonds des accidents du travail (FAT)
Fonds voor arbeidsongevallen (FAO)
Fonds für Arbeitsunfälle (FAF)
Rue du Trône/Troonstraat 100
B-1050 Bruxelles/Brussel
Τηλ.: (32-2) 506 84 11
Φαξ: (32-2) 506 84 15
Ηλ. Ταχ.: info@faofat.fgov.be
www.faofat.fgov.be

Παροχές για επαγγελματικές ασθένειες

Ταμείο επαγγελματικών ασθενειών
Fonds des maladies professionnelles (FMP)
Fonds voor de beroepsziekten (FBZ)
Fonds für BerufsKrankheiten (FBK)
Avenue de l'Astronomie/Sterrekundelaan 1
B-1210 Bruxelles/Brussel
Ηλ. ταχ.: secr@fmp-fbz.fgov.be
www.fmp-fbz.fgov.be

Επιδόματα θανάτου

Θάνατος λόγω ασθένειας ή ατυχήματος εκτός εργασίας

Εθνικό ίδρυμα ασφάλισης ασθενειας και αναπηρίας
Institut national d'assurance maladie invalidité (INAMI)
Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering (RIZIV)
Βλ. παραπάνω
<http://www.inami.fgov.be/www.riziv.fgov.be>

Θάνατος συνεπεία επαγγελματικής ασθένειας

Ταμείο επαγγελματικών ασθενειών
Fonds des maladies professionnelles (FMP)
Fonds voor de beroepsziekten (FBZ)
Fonds für BerufsKrankheiten (FBK)
Avenue de l'Astronomie/Sterrekundelaan 1
B-1210 Bruxelles/Brussel
Τηλ.: (32-2) 22 66 202
Ηλ. ταχ.: deces@fmp-fbz.fgov.be

Θάνατος λόγω εργατικού ατυχήματος

Ταμείο εργατικών ατυχημάτων
Fonds des accidents de travail (FAT)
Fonds voor arbeidsongevallen (FAO)
Fonds für Arbeitsunfälle (FAF)
Rue du Trône/Troonstraat 100
B-1050 Bruxelles/Brussel
Τηλ.: (32-2) 506 84 92

Ηλ. ταχ.: secr@fmp-fbz.fgov.be

Συντάξεις γήρατος και επιζώντων

Εθνικός οργανισμός συντάξεων
Office national des pensions (ONP)
Rijksdienst voor pensioenen (RVP)
Landespensionsamt (LPA)

Tour du Midi/Zuidertoren

B-1060 Bruxelles/Brussel

Τηλ.: (32-2) 529 30 01 (FR) – (32-2) 529 30 02 (NL) – (32-2) 529 30 03 (DE)

Ηλ. ταχ.: info@rvnorp.fgov.be

<http://www.onprvp.fgov.be>

Αριθμός δωρεάν κλήσης (στο Βέλγιο): Δευτέρα έως Παρασκευή 8:30 έως 12:00 και 13:00 – 17:00:

0800 502 56 (FR) – 0800 502 66 (DE) – 0800 502 46 (NL)

Παροχές ανεργίας

Εθνικός οργανισμός για την απασχόληση
Office national de l'emploi (ONEM)
Rijksdienst voor arbeidsvoorziening (RVA)
Landesamt für Arbeitsbeschaffung (Lfa)

Boulevard de l'Empereur/Keizerslaan 7

B-1000 Bruxelles/Brussel

Τηλ.: (32-2) 515 41 11, Φαξ: (32-2) 514 11 06

Μπορείτε να βρείτε τις διευθύνσεις των περιφερειακών γραφείων του ONEM στον δικτυακό τόπο του ONEM/RVA:

<http://www.rva-onem.fgov.be>

Η καταβολή των παροχών ανεργίας πραγματοποιείται:

- είτε μέσω δημόσιου οργανισμού: Caisse auxiliaire de paiement des allocations de chômage (CAPAC) — Hulpkas voor werkloosheidsuitkeringen (HVW) — Hilfszahlstelle für Arbeitslosenunterstützungen (HFA)
www.hvw-capac.fgov.be
- είτε από τη συνδικαλιστική οργάνωση του εργαζόμενου:
- Fédération générale du travail de Belgique/Algemeen Belgisch Vakverbond - FGTB/ABVV: www.fgtb.be / www.abvv.be
- Confédération des syndicats chrétiens/Algemeen Christelijk Vakverbond - CSC/ACV: www.acv-csc.be
- Confédération générale des syndicats libéraux de Belgique/Algemene Centrale der Liberale Vakbonden van België - CGSLB/ACLVB: www.cgsלב.be / www.aclvb.be

Προσόνταξη

Δημόσια ομοσπονδιακή υπηρεσία κοινωνικής ασφάλισης: απασχόληση, εργασία και κοινωνικός διάλογος

Service public fédéral (SPF) Emploi et concertation sociale

Federale Overheidsdienst (FOD) Werkgelegenheid, Arbeid en sociaal Overleg

Rue Ernest Blérot/Ernest Blérotstraat 1

B-1070 Bruxelles/Brussel

Τηλ.: (32-2) 233 41 11

Φαξ: (32-2) 233 44 88

Ηλ. ταχ.: information@emploi.belgique.be / informatie@werk.belgie.be

<http://www.emploi.belgique.be> / www.werk.belgie.be

Οικογενειακά επιδόματα και εγγυημένα οικογενειακά επιδόματα

Εθνικός οργανισμός

οικογενειακών επιδομάτων μισθωτών
Office national des allocations familiales pour travailleurs salariés (ONAFS)
Rijksdienst voor kinderbijslag voor werknemers (RKW)
Zentralanstalt für Familienbeihilfen für Arbeitnehmer (ZFA)
Rue ue de Trèves/Trierstraat 70 (ταχυδρομική διεύθυνση) ή 9 (υποδοχή)
B-1000 Bruxelles/Brussel
Τηλ.: (32-2) 237 23 20
Φαξ: (32-2) 237 23 09
Αριθμός δωρεάν κλήσης: 0800 944 34
<http://www.rkw-onafsts.fgov.be>
Κατάλογος των ταμείων κοινωνικών επιδομάτων είναι διαθέσιμος στον δικτυακό τόπο του ONAFS/RKW:
<http://www.onafsts.fgov.be/Fr/Info/Agencies/agencyListNumber.php>

Επίδομα αντισταθμιστικού εισοδήματος, επίδομα ένταξης και επίδομα στήριξης ηλικιωμένων

Δημόσια ομοσπονδιακή υπηρεσία - Κοινωνικής ασφάλιση - Γενική διεύθυνση αυτοαπασχολούμενων
Service public fédéral (SPF) Sécurité sociale - Direction générale Indépendants
Federale Overheidsdienst (FOD) Sociale Zekerheid - Directie-Generaal Zelfstandigen
Γενική διεύθυνση για τα άτομα με αναπηρίες
Finance Tower
Boulevard du Jardin Botanique/Kruidtuinlaan 50, boîte/bus 1
B 1000 Bruxelles/Brussel
Κέντρο επικοινωνίας
Τηλ. από Βέλγιο: 0800 987 99
Τηλ. από εξωτερικό: (32-2) 507 87 99
Φαξ: (32-2) 509 81 85
Ηλ. ταχ.: HandiN@minsoc.fed.be (NL)
Ηλ. ταχ.: HandiF@minsoc.fed.be (FR)
<http://handicap.fgov.be>

Εγγυημένο εισόδημα για ηλικιωμένα άτομα

Εθνικός οργανισμός συντάξεων
Office national des pensions (ONP)
Rijksdienst voor pensioenen (RVP)
Landespensionsamt (LPA)
Tour du Midi/Zuidertoren
B-1060 Bruxelles/Brussel
Τηλ.: (32-2) 529 30 01 (FR)
(32-2) 529 30 02 (NL)
(32-2) 529 30 03 (DE)
Ηλ. Ταχ.: info@rvronp.fgov.be

Αυτοαπασχολούμενοι

Δημόσια ομοσπονδιακή υπηρεσία - Κοινωνική ασφάλιση - Γενική διεύθυνση αυτοαπασχολούμενων
Service public fédéral (SPF) Sécurité sociale - Direction générale Indépendants
Federale Overheidsdienst (FOD) Sociale Zekerheid - Directie-Generaal Zelfstandigen
Finance Tower
Boulevard du Jardin Botanique/Kruidtuinlaan 50, boîte/bus 1

B 1000 Bruxelles/Brussel
Τηλ.: (32-2) 528 64 50
Φαξ: (32 -2) 528 69 77
Ηλ. Ταχ.: zelfindep@minsoc.fed.be

Εθνικό ίδρυμα κοινωνικών ασφαλίσεων αυτοαπασχολούμενων
Institut national d'assurances sociales pour travailleurs indépendants (INASTI)
Rijksinstituut voor de social verzekeringen der zelfstandigen (RSVZ)
6 Place Jean Jacobs/Jan Jacobsplein 6
B-1000 Bruxelles/Brussel
Τηλ.: (32-2) 546 42 11
Φαξ: (32-2) 511 21 53
Ηλ. Ταχ.: info@rsvz-inasti.fgov.be
<http://www.rsvz-inasti.fgov.be>

Ταμεία κοινωνικών ασφαλίσεων
Ο κατάλογος είναι διαθέσιμος στην ακόλουθη διεύθυνση:
http://www.inasti.be/fr/tools/links/insurance_companies.htm

Παράρτημα II: Ειδικές μη ανταποδοτικού χαρακτήρα παροχές σε χρήμα

Ορισμένες παροχές κοινωνικής ασφάλισης, οι λεγόμενες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα[†], παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου. Οι παροχές αυτές σε χρήμα δεν μπορούν επομένως να «εξαχθούν» σε περίπτωση εγκατάστασής σας σε άλλη χώρα της Ευρώπης, ακόμη και αν εξακολουθείτε να είστε ασφαλισμένος στο Βέλγιο.

Οι ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές για το Βέλγιο είναι οι ακόλουθες:

- Επίδομα υποκατάστασης εισοδημάτων (νόμος της 27ης Φεβρουαρίου 1987) ·
- Εγγυημένο εισόδημα για ηλικιωμένα άτομα (νόμος της 22ας Μαρτίου 2001).

[†] Βλ. παράρτημα Χ του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 988/2009.